

SISZÁNTÉL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Híradóhivatalban előfizető.
Egész évre 10 K.
Negyedévre 3 " "
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Védőpostán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét 6
őnnap után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Híradó-
hivatalhoz intézendők.

IXI. évfolyam 278. szám. Nagyvárad. Vasárnap 1915 december 5.

A szerb kormány részvétele a szarajevói gyilkosságban.

Budapest, december 4. (Saját tud.) Szófiából jelentik: A Vossische Zeitung tudósítójának Csapracsikov, volt belgrádi bolgár követ azt a kijelentést tette, hogy rövidesen közzéteszik az okiratokat, amelyekből megdönthetetlenül kitűnik a szerb kormány részvétele a szarajevói gyilkosságban.

Megvertük a montenegróiakat.

Budapest, december 4. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

Csapatunk tegnap reggel a Plevjától délre fekvő magaslatokat rohammal vették be. Tressznericánál is Sjenicától délnyugatra megvertük a montenegróiakat.

Novibazártól nyugatra felfegyverzett mohamedánok elűzték a fosztogató montenegrói bandákat. Tegnap Novibazárnál és Mitrovicában összesen 2000 foglyot szállítottunk be.

Az orosz harctéren nincs esemény.

Budapest, december 4. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Ujabb esemény nincs.

Görz bombázása tart.

Budapest, dec. 4. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Az ellenség folytatja a görzi hídfő és a Doberdó-fensík északi része ellen intézett támadásait. Oszlaviánál és a Podgora előtt gyenge támadásokat és közeledési kísérleteket visszautasítottunk. Görz városnak bombázása tart. A Monte San Michele ellen és San Martinónál nagyobb olasz haderő támadott. Csapatunk itt is visszavertek minden előtörést.

Hófer.

Miért üritették ki a szerbek Monasztirt?

Budapest, december 4. (Saját tud.) Szalonikiból jelentik: A szerbek Monasztirt felsőbb parancsra és nem bolgár nyomásra üritették ki.

Az angol miniszterelnök lemondása várható

Budapest, dec. 4. (Saját tud.) Párisból jelentik: Asquith angol miniszterelnök lemondása várható. Utóda Carson lesz az általános véd-kötelezettség programjával.

Uj csapataink az orosz fronton

Kopenhága, december 4. Ideérkezett pétervári lapok közlik: Az orosz hadvezetőségnek tudomása van arról, hogy a német, illetőleg a magyar-osztrák fronton nagy csapaterősítéseket vontak össze és sok nehéz ágyút hoztak.

Ellentétek a szalonikii angol és francia csapatok közt.

Rotterdam, december 4. A Nieuwe Rotterdamse Courant szófiai tudósítója táviratozza: Az angolok és franciák makacsul terjesztett győzelmi híreivel szemben határozottan megállapíthatom, hogy a macedoniai entente sereg november tízenegyedikén súlyos vereség után a Karasunál visszavonult a krivoláki front mögé, a hol most igen szorult helyzetben van. Magától értetődik, hogy az entente most épp úgy nem segíthet Szerbián, mint a hogy Montenegro és Albánia sem segítheti. Megbízható semleges szalonikii forrás szerint a hangulat különösen a franciáknál nagyon nyomott.

Mindjobban kitűnik az angoloknak az a szándéka, hogy a front mögött maradjanak, ami mindinkább kiélesíti a viszonyt köztük és a franciák között. Általában azt hiszik, hogy Denis Cochin kísérletezése, hogy ezeket az ellentéteket elsimítsa, nem sikerült, Kitchener, akit hasonló célból Szalonikiba vártak, egyáltalában nem szállt ott ki, ami nagy feltűnést keltett. Görögország magartartása semlegességének folytonos megsértésével szemben hamarosan tisztázódni fog.

Szaszonov újból lemondott.

Stockholm, december 4. Szaszonov visszatért a főhadiszállásról, a hol — mint pétervári lapok közlik — ismét felajánlotta a cárnak lemondását, de a cár nem fogadta el. A külügyminiszter mindenáron szeretne kitérni a дума ülései elől, mert sok interpellációt jelentettek be politikája ellen. Goremkina el van határozva arra, hogy a dumában nem enged külpolitikai kérdéseket tárgyalni és azt szeretné, ha az ülések zárt ajtók mögött mennének végbe.

Az orosz főhadiszálláson nagy az elkeseredés az angolok és az olaszok ellen. Azt mondják, hogy a két szövetséges állam önző okokból a Balkánon aláasta az orosz birodalom tekintélyét és megszegte az orosz kormánynak Konstantinápolyra és a Dardanellákra vonatkozólag tett ígéretét, most tehát Oroszországnak egyáltalán nem kell törődnie az egyiptomi kérdéssel. A Novoje Vremja polemizál az olasz lapokkal és azzal végzi kifakadását, hogy elég volt a szép szavakból. Olaszország jobban tette volna, ha megsegítette volna szövetségeseit a Balkánon.

Esőzés a nyugati fronton.

Berlin, december 4. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A kilátást akadályozó viharos esőzés az egész arvonalon gátolták a harsi tevékenységet. Lényeges esemény nem történt.

Orosz koholmányok.

Keleti hadszíntér.

Az a november 29-iki orosz közlemény, amelyet a december 2-iki német hadi jelentés részben már helyre igazított, egyéb adataiban sem felel meg a valóságnak.

Az oroszoknak Newel elleni (Piasztól délnyugatra) rajtaütése alkalmával, amely csak odaváló származása és a moesaras és erdős vidéken teljesen otthonos viszéekkel volt lehetséges, hadosztályparancsnokunk az ellenség kezébe került, más tisztjeink nem hiányoznak.

Valótlan az az állítás is, hogy Kozlin-cénél és Czartorijszknál német vagy osztrák-magyar csapatoknak vissza kellett volna vonulniok.

2000 újabb szerb fogoly.

Baikán hadszíntér.

A hegységben folytatjuk a szétugrasztott szerb osztagok elleni harcainkat. Tegnap több mint 2000 re rugott a foglyoknak és azoknak a száma, akik hozzánk át szöktek. (Min. elm. sajtóoszt.)

Napoleon Lajos herceg megsebesült egy vasúti karambolnál.

Budapest, december 4. (Saját tud.) Milanóból jelentik: A bresszai vonalon egy katonai vonat összeütközött egy másik vonattal. Tízennyolcan megsebesültek, köztük Napoleon Lajos herceg, aki az olasz főhadiszállásra van beosztva.

Bagdadnál érzékeny veszteséget szenvedtek az angolok

Berlin, december 4. A Berliner Lokalanzeiger genfi tudósítója táviratozza: A mezopotámiai vereség főokául magántáviratok Asquithnak azt a sürgős kérelmét hozzák fel, amelyet az angol miniszterelnök politikai tekintetből intézett az angol parancsnokhoz és amelyben arra hívja őt fel, hogy bármilyen, még a legnagyobb áldozatok árán is november vége előtt jusson el Bagdad falai alá, hogy a németek keleti befolyását megtörje. Az angol parancsnok engedelmeskedett, bár tudta, hogy az ellenség súlyos intézkedéseket tett. Az angolok érzékeny veszteségeket szenvedtek. A német és a török tűzérés, amely rendkívüli erővel dolgozott, súlyos károkat okozott nekik.

A törökök üldözik az angolokat.

Konstantinápoly, dec. 4. (Magyar Távirati Iroda.) Újabb bagdadi jelentések szerint a török hadsereg üldözi az angolokat. Az angol csapatok parancsnoka Basorahba menekült. A török csapatok többek közt egy szikratáviró készüléket is zsákmányoltak.

Levél az elesett hős özvegyéhez az Urinők lelkigyakorlatairól.

Édes Mártám!

Meghívót kaptam, amely igen nagy örömet szerzett nekem, most vasárnap fog kezdődni egy lelkigyakorlat nekünk intelligens hölgyeknek! Lehet-e ennél nagyobb, értékesebb örömet szerezni a mi éhes, a mi szomjas lelkünknek? — s még az is rajta van ezen a kedves meghívón, hogy a meghívott ismerőseit is magával viheti. Tehát még egy újabb nagy öröm a számomra, — azonnal read gondoltam Mártám, ki itt még olyan idegen vagy — és én máris elvihetlek egy olyan körbe, ahol ismét úgy fogjuk magunkat érezni, mint néhány évvel ezelőtt a sárdában, szent lelkesedéssel, szent áhitattal hallgattuk a jó Péter intéseit, utmutatásait, hol úgy megfűrdött, úgy megtisztult a lelkünk, s hol annyi, de annyi szépre, jóra nemesre határoztuk el magunkat.

Boldogságom kétszeres, hogy ezt ismét megoszthatom veled kedves Mártám — kit az élet egy a szenvedés középpontjába tett, — mikor téled most a haza a legnagyobb áldozatot kívánta, hogy azt az áldott jó embert, az urat, mint a haza hőst el kellett vesztened.

A lelkem sir, ha rá gondolok a ti tökéletes boldogságtokra, amely volt és nincs. De a lelkem esodálattal hódol meg nemesen viselt mélységes gyászod előtt. S ez a lelkigyakorlat juttatja eszembe, honnan ismerjük mi keresztény nők ezt a nagy erőt, mellyel oly hősi lélekkel tudjuk elviselni ezt a nagy szenvedések idejét.

A szenvedésben Isten nélkül, vallás nélkül nem állhatunk meg, leroskadnánk. Azért jó lesz megerősíteni a mi hitünket, a mely most úgy is megpróbáltatások tetőfokán áll. S jó lesz felujítani, amit piaci kis leány korunkban már megtanultunk az Istenért, az ő szolgálatára, s az ő parancsainak megtartására vagyunk itt.

S gondolat, gondolatot fűz, — fellángol szívünkben Isten iránti szeretetünk — érezzük tetteink lanyhaságát a mi Atyánk, a mi jöltevőnkkel szemben, de eszünkbe jut az ő igazságossága is, aki büntet és jutalmaz.

Milyen megnyugtató, mily megerősítő lesz ismét hallgatni ez örök igazságokról, — ha valaha, most van szükségünk rá, hogy értékesítsük a megpróbáltatás idejét — s jó lesz felujítani, hogy sok szenvedéstől menthetjük meg szeretteink lelkét, — a mi Isten akaratán megnyugodva viselt szenvedéseinkkel, s mennyi kegyelmet nyelhetünk magunk s mások számára, ha szenvedő embertársaink keresztjeit segítünk elviselni, megkönnyíteni.

A keresztény nő élet programja oly gazdag kincseshánya! Ne hidd, hogy mindent elvesztettél. Csak ideiglenesen szakadt el egy drága, egy a földön nem pótolható kötelék. De tekintsz fölfelé: sursum corda, föl a szivekkel, ott van már ő, a hová egykor valamennyien megtérünk. A keresztény nő életprogramja minden körülmények közt gazdag kincseshánya marad: a Tiéd most egy lélekért való imádság, hogy a kinek boldogsága voltál a földön, annak most örök boldogságán munkálkodjál ugyanazzal a szerető lélekkel. A keresztény nő életprogramja nincs bezárva e mulandó földi lét börtönébe, hanem valóban el lehet róla mondani, hogy a koporsóból is kitör és eget kér!

Mi előttünk is egy tettekre serkenő ut nyílt most meg, mikor tömörültünk a szociális munkákra, mikor a nyomor, a szegénység, a lelki bénaság enyhítésére, megszüntetésére vállalkoztunk. Ha valahová, ide kell gazdag lélek. Hogy tudjon az adni, akinek nincs? S ha nekünk tanulmányoznunk kell a szociális irodalmat, — mennyivel inkább kell akkor Jézus iskoláját tanul-

nunk és ismernünk, hiszen Ő volt az első, ki a szegényeket, elhagyatottakat, a szenvedőket felkarolta. Ő hosszú folyamodjái, mikor elhagyottak, szenvedőnek érzed magadat. Vele járunk, mikor az Ur Jézus szegényeit felkeressük, — s Ő adta a tanítást: „Hogyha Jézus utjára, a vigasz utjára hívlak, mikor a lelkigyakorlatokra veled szeretnék oltatni.”

Igen édes Mártám, te eljössz, hogy erőt nyerd bánatod elviseléséhez, — én elmegyek, hogy megtanuljam Krisztust követni önmegtagadással.

A visszlátásig ölel
Mici.

Az Urinők Mária Kongregációja által az intelligens urak számára rendezett lelkigyakorlatok ma d. e. 10 órakor kezdődnek a Szent László kápolnában, Szaniszló utcán s ma, holnap és kedden d. e. 10 és d. u. 5 órakor fognak megtartatni.

Karácsonyi ajándékokat a hadbavonultak gyermekeinek! A polgármester felhívása.

Nagyvárad, apák és anyák!

A ti szülői szívetekhez fordulok most és egy kis szeretetet kérek a harterőn küzdő katonák gyermekei számára. Ők nem jöhetnek haza a hazának vérrel áztatott határaitól, Ők nem jöhetnek haza, hogy karácsonyi örömet szerezzenek gyermekeiknek, Ők ott állanak fegyverben karácsony estéjén is, nem kereshetik fel otthonukat, gyermekeiket, csak szívük vágyakozásával, lelkük óhajtaival kereshetik fel.

Nagyvárad, apák és anyák! Szorítsátok egy napra szívetekhez az ő gyermekeit. Mikor gyermekeiteknek ajándékot vesztek, gondoljatok az ő gyermekeikre is, vásároljatok egy-egy játékszert a hősök gyermekeinek is.

Ti boldog gyermekek, akik mindennap láthatjátok apáitokat adjátok régi játékaikat azoknak, akik már több, mint egy év óta nélkülözik az apai szeretet melegét.

A beérkezett ajándék játékok a Szigligeti színházban folyó hó 23-án esütörtök délután 3 órakor tartandó karácsonyi gyermek délután keretében lesznek kiosztva a hadsegélyezett gyermekek között.

Az ajándék gyermekjátékok vagy az ezt megváltó pénzküldemények a hadsegélyező hivatalhoz (Városháza földszint 30. sz. szobába) küldendők e hé 15-éig.

Adjatok jó szívetel szeretettel!

A hősök gyermekeinek adtok!

Nagyvárad, 1915. dec. 4.

Rimler Károly,
polgármester.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

Nem lesz sem zsír, sem tej.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságát tegnap rendkívüli közgyűlésre hívta össze a polgármester.

Két tárgyban kellett volna sürgősen határozni: a város közönségének hus és zsírral, továbbá tejjel való ellátása kérdésében.

El is töltöttek a városmatyák két órát; vitatkoztak s az eredmény semmi.

Az első ügyet levették a napirendről, a másodikban pedig nem hoztak érdemleges határozatot.

A két órai tanácskozás lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnöklete alatt mintegy 25—30 bizottsági tag volt jelen.

Hlatky Endre főispán kijelentette, hogy a polgármester felkérésére hívta össze a rendkívüli városi közgyűlést, amelynek két tárgya van: a város sertéshus- és zsírellátásának és a szükséges tej biztosításának a kérdése.

Rimler Károly szólalt fel a megnyitás után. A tanácsnak van javaslata, de azt kéri a napirendről levenni. Nyilvánosan közölték a lapok, hogy mi történt. A város tanácsa régebben gondoskodik a közönség hus-, zsír- és szalonnaellátásáról. Bizonyos számú sertések beállítását tervezte hizlalásra, s az elővételi jogot biztosította is. Másodszor azonban a hizlalásra szükséges tengeri beszerzést kellett elintézni. Budapesten eljár s a miniszter nyilatkozott is, amelynek alapján a tengeri beszerzés biztosítottak látszott; három megyébe sürgönyözött is a miniszter, amelyben felhívta őket, hogy Nagyváradot a tengeri beszerzésénél támogassák. Az eljárást meg is indították, de mikor a város megbizottai a kijelölt megyékben megjelentek, ott kijelentették, hogy csak ha a közszükségletre kiszabott mennyiséget beszállítják, az esetleges maradványból lehetne juttatni ten-

gerit. Így senki sem vállalta el a tengeri biztosítást s ajánlatát visszavonta Feiler József a hizlalásra. A tanács folytatja azonban az eljárást. Hiszi, hogy sikerülni fog a kérdés kedvező megoldása. Indítványozza, hogy vegyék le a tanács javaslatát a napirendről. Ha az előfeltételek meglesznek, a tanács tudni fogja a kötelességét. Ma kapott a belügyminisztertől sürgőnyt, hogy van-e sertéshizlalása a városnak s ha igen, mennyi sertés van hizlalásra beállítva. Ez vigasztaló, mert ugylátszik, hogy a miniszter is fontosnak tartja és segíteni igyekszik a városokat.

Weiszlovits Gyula tudomásul veszi a polgármester előterjesztését, csak azt kéri, hogy a sertés hizlalda bérbeadásánál gondoskodtak-e a város ellátásáról. Kikötötték e, hogy 2000 drb sertést köteles hizlalásra. Továbbá milyen állapotban van a hizlalda, mert ugy hallotta, hogy használhatatlan állapotban van. Nehogy ha lesz sertés, lesz tengeri, ne legyen hizlalda. Tisztában kell lenni az előkészítő munkákkal. Van-e joga a bérlőnek a hizlaldat albrétbe adni.

Szabó Károly ugy látja, hogy a város már elkészítette a hizlalással; szeptemberben kellett volna azt megkezdeni. Most nem tud a közönség nagy része sertést beszerezni, de ha a város tömegesen vágatna, 20—25 kiló hus, szalonnát sokan vennének. Most a gazdák sietnek sertéseiken tudadni. Indítványozza, hogy hatalmazzák fel a tanácsot 800—1000 hizott sertés beszerzésére. A hus adja el a város, a zsírt pedig olvassza ki és raktározza, a szalonnával együtt.

Rimler Károly nem tartaná helyesnek, hogy a hizlaló bérlőjével szemben most nehézségeket támasszunk, mikor majdnem teljesen ingyen rendelkezésére áll a hizlalda a városnak. Az ajánlattevő szakemberek a hizlaldat megfelelő jó állapotban találták. — A Szabó Károly indítványára most nincs szükség, mert a tanács most is vásárol és vágat sertéseket, ha kap megfelelő árban. Erre nem is kell meghatalmazás. A város azonban a hizlalással a nyári időre akar

zsírt és szalonnát biztosítani, mikor a kamarak már kiürülnek. A zsír és szalonna hiány június—szeptemberben áll be.

Dr Moskovits József a tengeri beszerzéssel foglalkozik. Biharmegyének 300.000 métermázsza tengerit kell beszállítani, de a termés gyenge volt s ezen mennyiséget nem tudja beszállítani. Ezért Biharmegye felirt a kormányhoz, hogy a tengerit ne vigyék el innen. Nagyvárad feliratban támogatná a vármegyét, mert közös érdek a tengeri itthagynása. Nagyvárad különben már elkészítette a hizlalással. Pécs már beállított hizlalásra 2000 sertést. Nagyváradnak több és minél súlyosabb sertéseket kellene beállítani. Felhívja a törvényhatóság figyelmét a kamara beadványára, hogy a sertés tartó gazdák szükségletére is gondoskodják a város tengeriről. Sok polgárnak van sertése s azokat soványan kénytelen vagy eladni, vagy levágni. Így zsírhiány áll be. Legalább annyi tengerit eszközöljön ki a város, hogy ezek a polgárok kihizlalhassák sertéseiket. Libák hizlalására is sok tengeri szükséges, mert ezzel is zsírt pótolunk. Csatlakozzon a város Biharmegye feliratához.

Czeglédy Jeremiás igazolja a polgármester azon állítását, hogy a nyárra kell gondoskodni hizott sertésekről, mert akkor lesz zsír és szalonna hiányt. Ha alkalma lesz, a város szerezzen be hizlalásra sertéseket.

Rimler Károly kijelenti, hogy nincs kifogása Szabó Károly indítványának elfogadása ellen.

A tanács indítványát levették a napirendről s elfogadták Szabó Károly indítványát, hogy alkalomadtán a tanács szerezzen be 800—1000 darab hizott sertést a közszükséglet ellátására.

Hollandi helyett magyar tehén.

Ezután a tanács azon előterjesztésére került a sor, hogy a tanács a tejszükséglet

MIKSZÁTH-ALMANACH 1916-ra.*

Mikszáth-Almanachja, a magyar elbeszélő irodalom legjava alkotásainak e formás gyűjteménye, a háború viharában is megjelent s mutatja, hogy el nem gyöngült erővel dolgozik kulturánk minden tehetsége. A nagy korhoz méltó, érdekesség és szépség dolgában valóban választékos bokréfát kötött legszébb elbeszéléseinkből a szerkesztő, Herceg Ferenc, testes kötetbe foglalva Nagy Endre, Szini Gyula, Rákosi Viktor, Pekár Gyula, Király Gyula, Malonyay Dezso, Szomaházy István, Bárony István, Biró Lajos, Lovik Károly novelláit, tehát legkitünőbb íróink műveit. De ebben az évben tetézte irodalmunk e virul ératását valami újjal, ami bizonyára fel fog tűnni az Almanach nagyvezáma barátainak: a szerkesztő mutatót ad a világháborúban oldalunkon küzdő nemzetek, a németek, osztrákok, törökök, bolgárok novella-irodalmából, persze annak legjavából s így került az Almanach hasábjaira Thomas Mann, Artur Schnitzler, Ahmed Hikmet és Vasov Iván egy-egy szépségekkel teljes műve. A díszes füzér, amelybe ez értékes nevek kerültek, mutatja, mily szinten áll az a kultúra, amelyet ellen-ségeink nem állottak barbárnak nevezni.

* Mikszáth Almanach az 1916. évre. Szerkesztő Herceg Ferenc. Egyetemes Regénytár. XXXII. évfolyam 1—2 kötet. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkótésben 2 korona.

S mutat még valamit: a magyar írók így a külföld legjobb elbeszélői mellé állítva, tehetségük és művészetük egész fényében állják helyüket.

A szép és gazdag kötetből, amely 2 korona bolla áron kapható, itt közöljük mutatónba Herceg Ferenc előszavát.

Előszó.

Köszöntöm a rokonszenves könyvmolyt, aki mához ötven esztendőre véletlenül a kezébe veszi ezt a megsárgult könyvet. Ugy sejttem, valami betűhész tanuló lesz, aki polepte poleokon keresgélve, régi kötetek közül kihalászta magának Mikszáth Almanachját.

Ha megpillantja majd a kötetet a fatális évszámot, talán némi áhítatos borzongást fog érezni. Ni, hiszen ez épen a nagy világháború idejében jelent meg! Anno 1915.

Akkor volt ez, mikor nagyapó még hatyke kis zászlós volt. Jaj de farsa lehetett a virágos sapkájával és a sárga lábszárvédőjével! Nagyapa Gorlicénél és Doberdónál harcolt, nagymama pedig a hadikórházban ápolt és áttört harisnyát viselt az apácafejk. tőjéhez.

Ma 1965 öt írunk, de szegény jó nagyapa ma is Doberdónál és Gorlicénél tart.

— Épen ilyen csatáros őszi este volt akkor is, mikor én honvédbakáimmal kémsemlére indultam az Isonzo partján, — kezdi a jó öreg.

Folyón a világháború tüskés bajszu generálisait emlegeti és nagy gyöngédség-

gel szól a régi módi buvárhajókról és az egykori naiv repülőgépekről. (Mekkorát haladt azóta a haditechnika!)

Kedves ifju barátom, te, aki ötven esztendő múlva lapozgatni fogsz ebben a megsárgult könyvben: egy pillanatra se bántson a lelkiismereted, ha netán némi fölényes mosollyal hallgattad volna nagyapó isonzói kalandjait. Tudd meg, hogy a te nagyapád a maga idejében szakasztott ilyen fölényes mosollyal hallgatta az isaszeghi hősk elbeszéléseit és hamar eljön az az idő is, mikor a te unokáid fölényesen megmosolyogják azt, amiért te szenvedsz és vérzel.

Mert ugy van az jól, hogy az öregek telepedjenek meg a méritöldmutató kövek mellett, a fiatalok azonban rázzák le lábukról a mult porát és haladjanak vidáman és keményen a pirkadó jövő felé. És mi lenne az emberiségből, ha itéletnapjáig magával hurolná minden szomorú és félelmetes emléket?

Egy dolgon talán csodálkozni fogsz, kedves epigon. Hogy az embereknek 1915-ben egyáltalában kedvük volt mesét hallgatni! A haretéri tudósítóink azonban ennél nagyobb csodát is följegyeztek: künn a esatatereken, miközben ágyu bömbölt és géppuska zakatolt, édesen esieseregtek a pacsirták.

Nekünk olykor ugy rémlik, mintha ezt az egész, elképzelhetetlenül rettenetes és ki-mondhatatlanul gyászos háberat talajdonképen a pacsirták és a magyar költők kedvéért vívták volna. Más népek gyarmatokért és kikötővárosokért, hatalomért és dicsősé-

biztosítására szerezzen be 200 darab hollandi tehet. A tehének ellátására és kezelésére később terjesszen elő javaslatokat. A hollandi teheneket különként állományban 2 korona 70 fillérral fizeti a város.

Dr. Moskovits József ösmeri a kérdést, mert ő is szerzett be több ízben hollandi teheneket. Azok szépek, jól tejelők, de sok baj van velük, mert nekünk nincsen megfelelő istállóink, takarmányunk. Baj továbbá, hogy a borjuk részben nem maradnak meg. — Hallotta, hogy a káptalan 36 filléret adna a városnak a tejet, ezt nem tartja sokan, mert nagyon drága a takarmány. A hollandi tehen közt a tuberkulotikus igen sok. — A holland kereskedő az árra nézve nem so káig áll szóba s gyakran emeli az árakat. Arra is gondolni kell, hogy a hollandi teheneket az uton etetik, itatják s így súlyosabbak. Magyar kereskedőkkel lépjenek érintkezésbe, bonyhádi tehének beszerzése végett. Ezek után is igen jó teheneket lehet kapni.

Weisslovits Gyula azt hiszi, hogy a városnak sok a pénze, hogy így ötlet szerint akarja a dolgot megoldani s fél millió koronát adna ki kísérletezésre. A hollandi tehének nem maradnak itt meg. A városnak a kezelésre nincs alkalmas embere. Tej azonban minden áron kell, miért is indítványozza, hogy mindenkitől vonják meg a tejet s csak a gyerekeknek és a betegeknek adjanak.

Materay Imre elégegek tartja a hollandi tehének mellőzésére azt, ha tuberkulotikusak. 2000 liter tejért 200 tehenet akarnak beszerezni, ezt elérhetik a magyar tehennel is. Tej nincs, tehát szüntessék be az uzsonna kávékat, amit már régebben meg kellett volna tenni.

Dr. Löbl László elfogadja a Markovits által mondottakat. Isten őrizze meg a várost a hollandi tehéntől; ezek nem bírják ki az itteni klímát és ellátást. Magyar tehének után nézzen a város.

Rimler Károly köszönettel fogadja az olyan szakszerű felvilágosításokat, mint a Moskovits Józsefé. A Weisslovits vádjait a tanács nem érdemli meg. Felolvassa a Debreczen városától érkezett levelet, amely szerint a hollandi tehennel meg vannak elégedve, bár a levél is megerősíti a Moskovits által mondottakat. De mi most a tennivaló?

gért harcoltak, a te nagyapád azonban kedves ifju barátom, Doberdónál azért verekedett, hogy be ne jöjjön az olasz. Goricénél pedig azért, hogy visszaverje a muszkát.

Mert ha bejön az olasz, akkor ott lenn kipusztít és polentába süt minden passirát, ha pedig bejön az orosz, akkor időn a magyar költő körülbelül olyan sorsra jut, mint olasz földön az énekes madár. Az ur és a paraszt esetleg megélhetne haza nélkül, de a költő már nem.

Ha végiglapozod ezt a könyvet és keresed benne a háboru vaspatkójának nyomait, észre fogod venni, hogy a Mikszáth-Almanach, amely eddig kizárólag magyar elbeszélő találkozó helye volt, az idén megnyitotta ajtaját némileg a külföldi író előtt is. A sok magyar mellett osztrák német, török és bolgár író is szól a közönséghez.

A nagy gyűlölködés esztendeje a nagy szeretet esztendeje is volt és mialatt a honvéd bakáink porosz gránátosokkal ülnek együtt a budai vendéglőkben, mi írók a testvérnépek elbeszélőit kalauzoltuk olvasóink elé. A német, az osztrák, a bolgár és a török testvérünk a vér jogán, amely anyai, de anyai csatáitól végyült össze a drága magyar vérről.

A külföldi barátaink legjavát hívtuk meg és az Almanach közönsége tapasztalni fogja, hogy a magyar elbeszélő épp úgy elbir minden összehasonlítást, miként a magyar katoná.

A szerkesztő.

4—5 ezer liter tejből nem lehet 70000 embert kielégíteni. A Moskovits felszólalása előtt nem is sejtették, hogy magyar tehenet is lehet most kapni. Ha most vásárolják meg a teheneket, nem tudnák hol elhelyezni. Városi elnökei gusdák jöttek, hogy ha teheneket vesz a város, nekik is adjon belőle, megfizetik 3 év alatt az árát. Szóval a tanács mindent elkövet a tejhiány megszüntetésére. Miadanesetre azonban nem lehet jelentősébe tenni. Elég baj volt a multkor is, hogy kritizálták a káptalan ajánlatát, holott a káptalannak nem is volt ajánlata. A földmivelési kirendeltség vezetője hívta fel a kérdésre a káptalani főtitest figyelmét. Ezt már ajánlatnak írták meg, pedig csak szóhássz volt. A cáfolatot azonban a lapok egyrésze nem közölte. A káptalan nem is tudott a beszélgetésről.

Komlássy József ismerteti a kérdés eddigi fázisait. A 36 filléres tejárról az esetre volt szó, ha egy tehen csak 8 liter tejet ad, míg ha több lesz a tej, az ára alább száll. A kisgazdától nyilatkozatot vess, a bonyhádi tehének után azonnal tudakozódik. Ha a teheneket a kisgazdánál helyezik el, a városnak nem lesz risikója.

Schwarz Isidor csak 100 drb tehen vételét indítványozza, esetleg bonyhádi fajtát.

Dr. Moskovits József örömmel fogadná, hogy a kisgazdáknak adnák át a teheneket, ez a város vagyonsodásának az emelkedése volna.

Szekely Sándor szintén a bonyhádi tehen vásárlása mellett van, mert a hollandi nál nehéz az áthoztatás. A beszerzésre hirdetményt irjanak ki. A kisgazdánál nehéz a tej hovatartásának az ellenőrzése s ezért nem egyenként, hanem egy-egy gazdának öt darabot adjanak át. Ha sikerül így az elhelyezés, akkor akár 400 darabot is vehet a város.

Ezután a Moskovits József indítványát fogadták el s utasították a tanácsot, hogy járjon utána a bonyhádi tehének beszerzésének s a hollandi kereskedőtől nyilatkozatot kérjen, hogy ajánlatát fenntartja-e s eljárásáról a tanács a esztörtöki közgyűlésre tegyen jelentést.

Ömszktől—Nagyváradig.

Egy orosz fogságból hazatért tiszt elbeszélése.

A orosz fogságból mint rokkant tért haza egy tiszt, aki a napokban Nagyváradon utazott keresztül s aki a következő érdekes részleteket beszélte el a fogoly tiszték életmódjáról, helyzetéről:

Megerősített táborban épültek a tisztbarakkok. Meglehetősen nehéz viszonyok között élnek fogoly tisztjeink. Először is magasabbrangú katonai személy feljűk sem néz, panaszaikkal, kérelmeikkal, jelentésválójukkal a tisztetekhez kell fordulniok, minden ügyüket orosz altisztek intézik. Hogy mit jelent ez, el tudjuk képzelni, ha meggondoljuk, hogy az orosz altisztek műveltségi foka meglehetősen alacsony. Aki nek sok rubelje van és ezt felügyelőink megvesztegetésére fordítja, annak könnyű sora van. Oroszországban pénzzel miadent el lehet érn.

Az egyes tormekekben élnek a tisztetek meglehetősen összezsúfolva. Fekhelyük emeletes, épp úgy mint a műhelyekben levő ágyak a legények számára. Éjjeli szék rény, mosdótál nincs, ezt mind a tisztnek kell beszereznie.

A tiszt havonként 50 rubelnyi fizetést kap.

A szabadság foizlányai.

Mielmezeről s ruhásról minden tiszt saját maga gondoskodik. Kezdetben a kantinosoknál kosztoltak, a kantinosok az orosz tisztetek közeli rokonai, egy-egy tiszt özvegye tartják fenn, ezek azután jó drágán árusítják főztüket, úgy hogy alig lehet ezt megfizetni. Ezért a tisztetek saját háztartást rendeztek be s a nyersanyagot a piaeról szerzik be, hol meglehetősen kedvező viszonyok uralkodnak. A bevásárlást a tiszt legények végzik, akik tizesével, két két ór felügyelete alatt indulnak már korán reggel bevásárló utjukra, a főttek végigmennek azonban nem szabad. Ha a bevásárló legény ilyenkor valamit el felejt, azt aznap pótolni nem lehet s így gyakran sóttalan marad a leves, vagy más fontos cikk marad el.

A tisztetek is kimehetnek bevásárlás céljából, de csak négysével két szuronyos ór között. Ha négyen nem tudnak összeállani, akkor nincs kimenet. Ez meglehetősen megsegyenítő főleg az öregebb tisztetekre, akik épp e miatt le is mondanak erről a jogukról. A tisztetek már a főttek ületekben is beszerezhetik szükségleteiket, de rendszeren mindent legényeik útján hozatnak.

A fürdőbejárás is meg van engedve. — Nyáron szabadfürdő volt az Irtis hullámai-ban. Egy alkalmas hely közelében a legények öltözködő kabinokat tákoltak össze s szigoru katonai felügyelet mellett fürdőzték itt tisztjeink. Télen a pazar berendezésű gőzfürdőbe járhatnak tizesével órok kíséretében. Mivel itt láthattak embereket, sűrűn keresték fel a fürdőt tisztjeink, volt olyan, ki mindennapos látogató volt.

Pénzhiány.

Az 50 rubel természetesen alig elegendő a tisztességes fenntartására. A legszerényebb takarékoság mellett is pusztán a koszt 25 rubelbe kerül havonként, hát még a ruházkodás, fehérneműtisztítás, ami gyalázatosan drága. Különösen az első időben voltak még siralmas állapotok, amikor még se fizetést nem kaptak, se hazuról nem érkezett még pénz. Ilyenkor előlegért a tisztetek fordultak. De milyen nehéz volt ezekhez hozzáférközoi. 3—4 napon át kellett megkisérelni a nap különböző szakáiban, nem-e lehet a tiszt urat irodájában találni s hány-szor végződött eredménytelenül ez a kísérletezés. Egy pár köztük az élelmesebb fajtából el se mozdult az ajtóból, míg meg nem jelent a potentát s kérését nem teljesítette.

A zsidók faji jellemvonása: az összetartás, a bajba került hitsorsos megsegítése még messze Ázsiában is megnyilvánult. Zsidó tisztjeink bementek az omszki zsinagógába, hol hitsorsosaik pénzzel, élelemmel, ruhával bőven elláták őket.

A hazuról küldött pénz.

A szűkös anyagi viszonyban a hazuról küldött pénz úgy, ahogy segített. Kezdetben könnyű volt a pénzhez hozzáfutni s a pénz-küldésnek legelőnyösebb módja volt a bankok útján történő átutalás. Ha valakinek pénze érkezett, csak személyazonosságát kellett igazolnia s a küldeményt átvethette. Már-eius közepe óta azonban (Przemysl elfoglalása) e téren is, mint minden más téren, szigorítás, nehezebb rendszabályok léptek életbe. Bármennyi pénze érkezett valakinek, csak 20 rubeles részletekben kapta ki s ha nagyon sok pénze érkezett, gondoskodtak róla, hogy ne jasson hozzá. Az első részlet kifizetése után más fogolytársba helyezték el, pénzét elsikkasztották, az új táborban azután már bottal üthette nyomát a pénznek s panaszával ugyan kihez fordulhatott volna?

Az önkéntesek.

Pedig a pénzre ugyancsak szükség van, nemcsak önmaguk fenntartására, hanem humanitárius szempontokból. Elsősorban a szegény önkéntes-foglyok felsegítésére. Ezeket az oroszok a legénységi állományba soroz-

zák a fizetést nem adnak nekik. Ruházatukról, tisztességes ételmezésükről a tiszteknek kell gondoskodniok, akik kivitték azt is, hogy köztük lakjanak. Az ő felségélyező-sükre gyűjtéseket rendeznek, football mérkőzéseket, koncerteket tartanak s ezeknek jövedelmét erre a célra fordítják. A pekingi vörös-kereszt misszió is bocsátott e célból rendelkezésükre egy tekintélyes összeget. Így teszi a tisztek nemeslelkűsége lehetővé, hogy az önkéntesek intelligenciájukhoz mért emberi életet élhessenek.

Egy pár szó a Szívekhez!

Amikor a helybeli lapok egyikéből olvastam Obrincák ezredes ur felhívását, hogy „Adakozzunk a katonák meleg ruhájára” a szívem elszerült!

Mi, akik itthon vagyunk nem érezzük azt a rettentő hideget, amelyet véreink a szerb, orosz és ami legrettenetesebb, az olasz harctéren szenvednek; nem is tudjuk mi az a háború! Rémes a háború melegben és hidegben egyaránt, de a téli hadjárat mégis elviselhetetlenebb, mert ilyenkor nemcsak az ellenségnek vannak kitéve fiaink, hanem a legnagyobb ellenségnek, a fagnak is.

A napokban hallottam, hogy egy városba ezen a héten sok megfagyott katonát hoztak az olasz harctérről.

A szívem megremegett erre a borzasztó hírre.

Arra a gondolatra jutottam, hogy valamit fogok tenni, amivel némileg én is enyhítem a nyomort.

Tavaly, mikor el voltunk készülve a „téli hadjáratra”, akkor készítettünk elég holmikát a vitézeinknek.

Ma azonban másképp áll a dolog!

Az idő rövid, anyag ugyyszólván semmi sincs; így hát más módon kell segítenünk. Az az eszmém támadt, hogy egy tombolával egybekötött kabaré délutánt rendezek, kedves kollegám segítségével, amelyhez Obrincák ezredes ur kegyeskedett a 4-ik honvéd gyalogezred zenekarát átengedni.

Nagyvárad páratlan nemes szívű közönségéhez fordulok, hogy segítsen nekem megvalósítani azt a tervet, hogy katonáink legalább a hideg ellen védve legyenek némileg!

Igen kérem az igen tisztelt kereskedő urakat, küldjenek a tombolához bármily szerény nyereségy tárgyakat minden egyes esetben hirlapilag fogok nyugtázni.

Kérem azokat, akiknek van valami felesleges aprósága, küldjék el hozzám, hogy átváltoztassák meleg ruhára.

Fogjunk össze és hiszem, hogy meg lesz a remélt eredmény.

Nagyvárad, 1915 december 5.

Hazaftas üdvözléssel:

Polgár Mariska.

* **Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle **hurut-szeletkét**. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 18—02.

* **Családi rum** vaniliával vagy ananász izzellel literje K. 380. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 120. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczy-ut. 7/B.

A VÖRÖS-KERESZT választmányi ülése.

Pallay Lajosné ma üdvözli a város társadalmát.

A Vörös-Kereszt választmánya ülést tartott tegnap délután 6 órakor a városházán. Az ülésen megjelentek: Hlatky Endre főispán, Rimler Károly polgármester, dr Fráter Imre, dr Hoványi Gyula, dr Konrad Márk, Tatár Zoltán, dr Mayer László, Hoffbauer Pál, dr Gyöngyössi István. Az urasszonyok közül megjelentek: Miskolczy Ferencné, Pallay Lajosné, Tordai Molnár Gézi, dr Fráter Imréné, Buzássy Albertné, dr Mihály Lajosné, Reismann Móráné.

Pallay Lajosné üdvözlése.

A választmány megbeszélésének első tárgyát az az üdvözlés képezte, melyet már napok óta kedves meglepetésül készít elő a város társadalmát Pallay Lajosné, a Jobbkéz osztály vezetőjének a Jobbkéz osztály egy éves fennállása alkalmából, Pallay Lajosné a nagy idők kezdete óta áll a háborús jótékony-ság szolgálatában oly önfeláldozással, fáradhatlan buzgalommal, amilyennel csak egy magasztos eszmét szolgálhat. Mintha az ő szívében összpontosult volna mindnyájunk szeretete hősi fiaink iránt, akik kétszeresen megérdemlik szeretetünket, mert hősök és mert szenvednek. Közülök legtöbbet Pallay Lajosné adta értük, mert ő nekik szentelte szíve minden érzését, idejének minden percét, gondolatait minden átmozgását. Pallay Lajosné a jótékony-ságot hősi fokban gyakorolta. Ő mindig őrhelyén volt, dolgozott mindig. Vezér volt, aki irányított végtelen kedvességgel, egy szerető női szív ezerszemű találékony-ságával.

A Vörös-Kereszt választmánya elhatározta, hogy ma délelőtt 12 órakor küldöttség által üdvözli Pallay Lajosné azon a helyen, ahol annyit dolgozott; a Jobbkéz osztályban a törvényszéki palotában lévő munka helyiségében. A küldöttség élén Hlatky Endre főispán üdvözli az ünnepeltet s egy emléktáblát nyújt át, melyet a város előkelőségei irtak alá. Ebhez a küldöttséghez csatlakozásra kéri fel Pallay Lajosné minden tisztelőjét.

Adományok karácsonyra.

Elhatározta a választmány, hogy a harctéren küzdő katonáknak karácsonyi ajándékaira 2000 koronát fordítanak, a helybeli kórházakban ápolt sebesült katonák karácsonyi ajándékára 500 koronát szántak, de ezt az összeget a szükséghez képest többel is gyarapítják. Az orosz harctéren küzdő katonáinknak meleg ruhával ellátására 3000 koronát adnak. A Vörös-Kereszt eddig 2500 koronát fordított a harctérről induló csapatoknak meleg ruhával való ellátására, most elhatározta a választmány, hogy még 2000 koronán szerez be meleg ruhákat a harctérről induló 37-es ezred és a 4-ik honvéd gyalogezred katonáinak.

Ezután kisebb segélyeket szavazott meg a választmány az egyes kórházaknak egészségügyi beszerzésekre.

Elhatározta a választmány, hogy a legközelebbi alkalommal diszoklivéllal ünneplik a központi konyha vezetőségét: Buzássy Albertné, Tatár Zoltáné és dr Gyöngyössi Istváné, akik nagy mun-

kával tartják fenn a központi konyhát, mely a kórházak sebesültjeit látja el étellel.

A háborús jótékony-ság adományai.

A polgármesteri hivatalhoz a következő adományok érkeztek be:

1. A harctéren elesett katonáink árvái és özvegyei, továbbá rokkantjaink részére:

Ifj. Weisz Bernáth cég személyzete hősi halált halt főtisztviselője Diósi Andor elhunyt alkalmából 20 K, Református tanító-nő-intézet október hó 31-iki ünnepélyén befolyt felülfizetéseiből 117 K 01 fill., S. B. 20 K, dr Barna Ármán 30 K, Emödi Ödön Budapestről 15 K, Gabrielly Lajos lat. szert. kanonok 50 K, Gárdos Berta 3 K, Tózsér Károly főszámvívó a debreceni 2-ik honv. huszár ezredben 118 K, Farkas Albert és Pilgár Fülön sebesült katonák gyűjtése 58 K 64 fillér.

2. A város által felépítendő felvidéki falu céljaira: Gróf Széchenyi Miklós lat. szert. püspök 1000 korona. A nagyvárad-i Olvasó Társulat a Tiszántúl utján Mária lakra 10 K, Nagy Istvánné a Tiszántúl utján 1 K, Balázs Jánosné a Tiszántúl utján Mária lakra 1 K, Daranyi Mária a Tiszántúl utján 5 K, Tóth Jánosné a Tiszántúl utján Mária lakra 5 K, Moskovits Mór és Fia 100 K, Gárdos Berta 2 K, dr Bige Géza ügyvéd tart. honvédhadnagy Honvédfalvára 30 K, dr Bige Gyula ügyvédjelölt tart. honvédhadapród Honvédfalvára 30 K, Nagy Béni a Hegedüs hírlapiroda utján 50 K, özv. Borhegyi Ferencné szül. Huzella Mariska 300 korona.

3. Harctéren küzdő katonáink karácsonyi ajándékára: Szigligeti-színház 40 korona, Janovits Ignác 6 korona, a nagyvárad-i prem. főgimn. ifjuságának gyűjtése 50 korona, Rádl Ödön és neje 25 korona, dr Barna Ármán 20 korona, Harmathy Károly és neje 50 korona, a Bonbonier színpad igazgatósága f. évi nov. 15-én tartott előadásának jövedelmének fél összege 103 K, Mártonffy Gyula Körösszakál 50 K, Nagyvárad város közönsége 1000 K, a temetőben a város által eszközölt gyűjtés eredménye 712 K 07 fillér, Zsigmondovics Géza gyógyszerész 30 K, Rechtené Bauer Zsófia 5 K, Biharmegyei Takarékpénztár 100 K, özv. Baumeiszter Ernőné 10 K, Hungária cipőgyár 100 K, Léderer Manó 20 K, Balogh Leó 20 K, Léderer és Kálmán-féle szeszgyár r. t. 300 K, Gazdasági és Iparbank 300 K, Bihoreana Takarékpénztár 50 K, Diamandi József 10, dr Papp Coriolán 10 K, Bige Gyula 10 K, Nagyvárad-i Takarékpénztár r. t. 500 K, Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t. 500 K, Biharmegyei Tűzifaárusító r. t. 200 K, Leszámitoló és Jelzálóbank 300 K, Polgári Takarékpénztár r. t. 300 K, Buday Dániel közig. végrehajtó 6 K, dr Thury László 10 K, Kőszeghy József városi főmérnök 10 K, Deutsch K. I. né 20 K, az Apolló, Uránia- és Vigadó mozgószínházak igazgatósága, Székely Jenő 100 K, Andriška József városi számtiszt gyűjtőívén: Mihály és Kandel 50 K, Feldheim Testvérek és Társa 10 K, Spitz Sámuel 2 K, Glükemann és Farkas 5 korona N. N. 2 korona, Weisz Edith 3 korona, Moskovits Izidor 2 K, dr Pogány Gyuri 2 K, Ullmann Izidor és Fia 10 K, Schwartz és Ullmann 10 K, Olvashatatlan aláírás 4 K, összesen 100 korona. Materny Imre nagytiszteltetű ur gyűjtőívén: özv. Fehér Jánosné 5 K, Koröbly József 2 K, Linberger György 1 K, Materny Imre 2 K, Materny Imréné 2 K, Sémán János 1 K, Tabéry Ármán 2 K, Grósz József 2 K, Schenker Mihály 2 K, Simon Lajos 2 K, Hegedüs János, Kondor

Mihály, dr. Phylippi Aladárné, Magyar Eudre 2 2 K, Lukács Gézárné, Hegedűs Ottóné 5—5 K, Petry Gyuláné 2 K, Tomágy János 1 K, összesen 42 korona.

Nagyszabású lopás a vasúton

Fontos okmányokat loptak el egy huszárcapitánytól.

1000 korona a kézrekerítőnek.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap kora hajnalban nagyszabású lopás történt a nagyvárad vasúti állomáson a Budapest felől érkező gyorsvonaton. Báró W. Miklós huszárcapitány fülkéjéből kiloptak egy bőröndöt, amely az illető tiszti részére fontos okmányokat tartalmazott. A lopás zárt kocsiából történt alig néhány perc leforgása alatt, valószínűleg valamelyik nagytestű szélhámos volt a tolvaj, aki biztosan nagymennyiségű pénzt sejtett a féltett bőröndben. Az esetről a következőket jelenti tudósítónk:

Tegnap kora reggel háromnegyed öt óra körül robogott be Budapest felől az 550. számú gyorsvonat. A gyorsvonat egyik fülkéjében magánosan utazott báró W. Miklós huszárcapitány. Mikor a vonat az állomásra beérkezett, leszállott, mivel a pályaudvaron elintézni valói voltak, részint hivatalos dologban, részint magánügyben. Kiszállt a fülke ajtaját a kalauzzal lezárta, a kocsiában hagyta ugyanis nagy bőrtáskáját, amelyben ruhaneműje és pénzén kívül fontos iratok is voltak. Mit sem sejtve tért vissza alig 5 perc múlva, miután hivatalos dolgát elvégezte és annál nagyobb volt a meglepetése, mikor a fülke ajtaja, amelyet távozta a kalauzzal bezárított, kézneműjére egyszerre felnyitott. Beléptekor csak fokozódott meglepetése, a féltett bőrönd és kardja nem volt az előbbi helyén. Azonnal értesítette az állomásparancsnokságot, s egy néhány kupét fel is kutattak, azonban a eseménnyel sem találta. Majd a rendőrkülönítménynél tett jelentést, de a bőrönd nyomára aztán sem jutottak.

A vonat elment, W. kapitány pedig a rendőrségre hajtattott, ahol az ügyeletes tisztviselőnek tett jelentést a szenzációs lopásról. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást. Három detektív vette kezébe az ügyet, hogy a szélhámos tolvajt kézre kerítse, míg a tisztviselők részéről dr. Dayka kapitány és Ehrlich fogalmazó tették meg a szükséges lépéseket a nyomozás érdekében. Távirati megkeresések mentek a szomszédos hatóságoknak, sőt a detektívek a pályaudvar környékét is átkutatták, ha netalán a tolvaj a reá nézve teljesen értéktelen okmányokat eldobta volna. A nyomozat eddig még nem vezetett eredményre, bár a rendőrség mindent megtett, hogy a tolvajt kézre kerítse, azonban minden nyom hiányzik, a mely a nyomozást elősegítse.

Báró W. . . amint értesülünk 1000 korona jutalmat tűzött ki a tettes, illetve okmányai kézrekerítőjének. — A rendőrség is nagy apparátussal folytatja tovább a nyomozást a szenzációs ügyben.

December 15-ére lett a bevonulás elhalasztva. Hivatalosan közlések, hogy mindazoknak, akiknek december 6-án kellett volna bevonulniuk katonai szolgálatra, bevonulásuk december 15-ére elhalasztott.

HIREK

Miklós napja.

Molnap a megyéspüspökök: gróf Széchényi Miklós v. b. t. tanácsosnak nevénapja lesz. Ezek az idők megtanítottak bennünket szeretni egymást, mint ahogy a közös veszélyben levők még jobban ragaszkodnak egymáshoz; s megtanítottak bennünket arra, hogy még nagyobb tisztelettel s ragaszkodással viseltessünk a szellemi és erkölcsi erőnek azon középpontjaihoz, melyekből nemzet feuntartó erő árad a nemzetre.

Ezt a nemzet feuntartó erőt, egy magasabb világrendnek képviselőjét látjuk főpásztorunkban. E napon szeretettel gondol minden híve a megyés főpásztorra, s imáiba foglalja nevét. Családi ünnep ez a nap az egész egyházmegyének, amikor tekintetünket felemeljük hozzá, a jószágos tekintély képviselőjéhez s amikor ő is imáiba foglalja híveit.

Holnap d. e. a székes káptalan, a központi papság és a tanítói kar fogja üdvözölni a megyés püspököt névnapja alkalmából.

Dr. Lábán Lajos táblásnék a Katolikus Kőr világi elnöke 50 koronát hozzá-mellélve a következő levelet intézte a Kőr választmányához a megyéspüspök névnapja alkalmából:

Tekintetes Választmány!

Körünk nagylelkű pártfogójának, szeretettel tisztelt főpásztorunk, gróf Széchényi Miklós püspök ur Ó Nagyméltóságának nevénapja kedves alkalmul szolgál nekem arra, hogy a nagyvárad Katolikus Kőr iránt, mely elnöki állásával engem kitüntetett, szeretetteljes érdeklődésemnek némi jelét adjam.

Ezért felkérem a tek. Választmányt, hogy az idecsatolt kis összeget a köz javára fordítani méltóztatassék.

Kitűnő tisztelettel:

Dr. Lábán Lajos.

A levéllel egyidejűleg az elnök 50 koronát adományozott a Kőr új vetítő gépének beszerzésére.

Két hónap alatt — kétszáz új előfizető.

Csak nem rég jeleztük, hogy a közönségnek a keresztény világnézet iránti lelkesedése milyen hatalmas eredményekben nyilatkozik meg a katolikus sajtó pártolása terén is.

A Tiszántúl előfizetőinek száma egyszerre az addigi arányt is meghaladó mértékben kezdett gyarapodni. Nagyvárad keresztény közönsége a katolikus mozgalom hatása alatt egyre jobban belátja, hogy a keresztény társadalom ereje attól függ, mennyire erős és milyen elterjedésű a sajtója.

Kiadóhivatalunk elkezdte külön számolni az új előfizetőket. Gyönyörű eredmény. Nincs nap, hogy 3—4 új előfizető ne jelentkezzék. Ez a népszövetségi, az a katori, kongregációi, a nővédelmi, stb. mozgalom hatása alatt ébredt keresztény öntudatra s állott a keresztény sajtó zászlaja alá. Pár hét előtt a századik új előfizető jelentkezett, tegnap pedig az új előfizetők so-

rában jegyezte kiadóhivatalunk az új jubiláris számot, a kétszázadik új előfizetőt. Monasztart Istváné urnó a kétszázadik új előfizető, akit a kiadóhivatal — épp úgy, mint nemrég a századikat — megkért, fogadja el egynegyedévig tisztelet példány gyanánt a Tiszántúlt.

Az előfizetők seregének ez a rohamos gyarapodása legszebb elismerése a szerkesztőség és kiadóhivatal fáradozásának; viszonzásul azt az ígéretet tesszük, hogy továbbra is az eddigi uton haladva, keresztény, magyar hazafias szellemű, modern és jó lapot adunk olvasóink kezébe — s kérjük a fokozott támogatást, hogy mielőbb üdvözölhessük a háromszázadik új előfizetőt.

* **Az esküdtbíróóság elnöke.** A hivatalos lap közli, hogy a nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke 1916. év tartamára a nagyvárad kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróósághoz elnökül dr. Balás Elemér kir. törvényszéki elnököt, elnökhelyettesül pedig Szöllösy Gyula kir. törvényszéki bírót jelölték ki.

* **A Katolikus Nővédelmi Hivatal forgalma.** Hétfőn indult meg a nemes munka a nővédelmi hivatalban s az új intézmény már is a szegények sarándokhelye. Városunk hölgyei nagy buzgalommal, finom érzéssel, leereszkedő modorral bánnak a szegényekkel s nagyon szivesen mennek a nehezebb s fáradtságosabb környezett tanulmányozására is, amelyen egyrészt a szegénységet megrázó voltában lehet szemlélni, másrészt már találkoztak olyanokkal, akik nem létező házzámokat jelentettek be azelőtt, azóval látható, miat vezet a környezet-tanulmány a visszaélések felderítésére. A nővédelmi hivatal vezetőségének kérésére a "Tiszántúl", mint eddig is mindig támogatója volt a Katolikus Nővédő Egyesület törekvéseinek, egy ezután is mindenben, különösen pedig a nővédelmi hivatalnak egy fontos ügyében, az ingyen közvetítésben lesz mindig segítségére s erre vonatkozólag ajánlatok s megkeresések már a mai számunkban is olvashatók.

* Kongregációi Mária ünnepély.

A nagyvárad prémontrei főgimnázium Mária-kongregációja dec. hó 8-án délelőtt 11 órakor a Kath. Kőr Szent László termében Szűz Mária tiszteletére ünnepélyt rendez. Belépődíj 50 fiiller. A tiszta jövedelem 50 százalékát a főgimnáziumi és akadémiái tartalékkórház beteg katonáinak karácsonyfájára fordítják.

Műsor:

1. Pápai himnusz. Énekli a főgimnázium vegyeskara. Zongorán kíséri Resch Mihály zenetanár.
2. Szűz Mária a magyar nemzet lelkében; szabad előadás, tartja Goór László, VII. o. t.
3. Üdvözlégy, dr. Krüger Aladártól. Szavalja Richter Béla, VIII. o. t.
4. A kereszténység és az emberi méltóság; szabad előadás, tartja Vidlieska József, VII. o. t.
5. Gyászba borult egek, id. Erdélyi Sándortól. Énekli a főgimn. vegyeskara; zongorán kíséri Resch Mihály zenetanár.
6. Ünnepi beszéd. Tartja Szilágyi Dózsa, prémontrei tanár, a kongregáció préze.
7. A fehér sereg indulója. Vonós zenekari kísérettel énekli a főgimnázium ének-kara Zongorán kíséri Resch Mihály zenetanár.

*** Katonai kinevezések.** A király *Milosev Tivadar* 37. gyalogezredbeli zászlóost tart. hadnaggyá léptette elő. Ugyancsak hadnagy lett *dr. Beayovszky János* 4. honvédelmi gyalogezredbeli tisztjelölt.

*** Megérkeztek a népszövetségi naptárak.** A Kath. Népszövetség csoportvezetői értesítették, hogy a népszövetségi naptárak megérkeztek és hétfőn délutántól kezdve átvehetők az Otthonban. Minden naptárhoz a helyi szervezet körlevele két példányban mellékelve. Az egyik körlevelet tartsa meg az illető tag, a kinek a naptár átadatik, a másikat adja át a tag valamely jóérzékű ismerősének, hogy a Kath. Népszövetséggel megismerkedjék. A körlevél egyúttal taggyűjtő iv is.

*** Repülőgép alkatrészek készítése.** A cs. és kir. hadügyminiszterium 201. számú leirata értelmében van esélyünk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a repülőgép alkatrészeit, melyek eselőtt külföldön szereztek be, most a hazai ipar bevonásával akarja beszerezni. Ezen alkatrészekre miután többfélék és külön-külön is készíthetők az ajánlatot a cs. és kir. hadügyminiszteriumhoz kell beajánlani. (Weiss, Marianensection.) A pályázatra vonatkozó közelebbi adatok a kamaránál megtekinthetők. Nagyvárad, 1915. dec. hó 4. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: *Dr. Moskovits József* sk., elnök. *Dr. Sarkadi Lajos* sk. titkár.

*** Miért tüntették ki Mihályi Lajost?** A hivatalos lap után mi is köztünk, hogy a király *Mihályi Lajos* nagyváradai gyógyszerésznek a katonai tisztviselőt megillető legmagasabb kitüntetés: a koronás arany érdemkeresztet adományozta. E kitüntetés értékes és hasznos szolgálatok jutalma, melyeket *Mihályi* a hadseregnek tett. *Mihályi* ugyanis egy harterti faluban állomásozott, melyet az oroszok hirtelen megleptek s *Mihályit* magukkal vitték. Egy fél napig volt orosz fogságban, de egész emberként mutatkozott be. Szíve és esze a helyén volt s mikor alkalom nyílt, hogy elhagyja az orosz tábor, annyira pontos és használható adatokat szolgáltatott át, hogy azok alapján sikeres támadásokat lehetett elrendelni s végrehajtani; *Mihályinak* az orosz fogságból való szökése is egy odisszeia, de erről ő maga hallgat. Az elért eredmények jutalma lett a koronás arany érdemkereszt, amely a vitéz gyógyszerészt ékesíti. Az egész történet *Heriagh Sándor* nagy-szerű eszelekedeteire emlékeztet, jelölül annak, hogy a nagyváradiak mennyire nem felesegnek, hanem eszelekednek.

*** Az ujfaluasi szegények fája.** A berettyóújfalusi előjáróság felhívta a lakosságot, hogy az, akinek fára van szüksége jelentkezék összeírás végett a községházán. A jelentkezések meg is történtek. Ekkor derült ki azonban, hogy a fát készpénzzel azonnal ki kell fizetni és hogy kisebb mennyiséget, vagy éppen vágott fát egyáltalán nem lehet kapni. Ez által éppen az a társadalmi réteg marad fa nélkül, amely leginkább rá van utalva. A kellemetlen hír nagyon lesújtólag hatott a lakosság körében. Erre *Rományi Ferenc* berettyóújfalusi birtokos elhatározta, hogy ő a saját pénzéből siet segítségére a megszorult lakosságnak. Tegnap már beadványt is intézett az alispánhoz, amelyben kijelenti, hogy ő a sajátjából fedezi a fa árát, csak jegyezzék a lakosság részére 20 waggon fát. *Rományi* a lakosság részére beszerzési áron fogja kiadni a tüzelő anyagot.

*** Egy kocsin utazzanak a hivatalos kiküldöttek.** Érdekes rendelet érkezett tegnap a minisztériumtól. A rendelet értelmében ha állami és megyei tisztviselők vannak kiküldve valamilyen állami ügyben, vagy megyei ügyben, akkor egy kocsin tartoznak utazni és a fuvarköltséget az a tisztviselő számíthatja fel, akinek hivatala érdekében történt a kiküldetés. Egyszóval mindkét tisztviselő nem számíthat fel külön-külön költséget. Ellenben ha megyebizottsági tag is részese a kiküldetésnek, akkor az a kiküldött külön is számíthat fel fuvarköltséget.

*** Hármaskörök Vaskóhn.** Vaskóhnról jelenti tudósítónk, hogy ott Nagy János és felesége a napokban hármaskörök egészséges fiú gyermeknek adott életet. Nagy János Vaskóhn és már néhány hónap óta, mint katoná teljesít szolgálatot a harterben. A hármaskörök nagy örömet okoztak Vaskóhn, ahol a boldog anyát elhalmázták szerencse kívánataikkal. A három gyermek fiú. Egy közülük annak dacára, hogy rendszeresen fejlett, ép egészséges gyermek volt, még eddig meg nem állapítható szervi okok miatt meghalt. Az életben lévő két gyermek ép és egészséges.

*** Özv. id. Lukács Ödönné temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt *Lukács Ödön* főjegyző édesanyjának özv. *Lukács Ödön*né aranykoronás temetése. A halottas háznál megjelentek a város előkelőségei és tisztikara *Hlatky Eadre* főispán és *Rimler Károly* polgármesterrel az élén, részt vett a bihari ref. egyházmegye képviselőjében *Szemes László* szentjánosi, *Bugyi Sándor* biharpüspöki, *Bugyi Mihály* hegyközkövesi ref. lelkészek. A temetést *Salyok István* ref. esperes végezte, ki megható gyászbeszédet és imát mondott az elhunyt felett, melynek végzetével az család koszorúival és szalagjaival borított masszív díszes örökporcát feltették a remekdíszűveges halottas kocsiira és elől a nagyszámú koszorúkkal borított virágkoszával, a nagyváradai önkéntes tűzoltó egyesület díszkoszával és a rendőrség felvonulása mellett megindult az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe a hol örök nyugalomra helyezték az elhunytat.

A koszorúk szalagján a következő feliratok voltak: Felejthetetlen jó édes anyának — *Bánatos Ödön* fia és családja. Felejthetetlen jó édes anyának nagyanyának — *Margit, Tibamér, Zsuzsika*. Felejthetetlen jó mamának — *Ilonka, Imre*. Szeretett jó Irmánknak — *Dezso és Hedvig*. Szeretett drága Mamánknak és nagymamánknak — *Margit, János, Janesika, Margitka, Rózsika*. Elvesztett boldogságunknak — *Imrus, Géza, Gyurika, Imruska*. A kedves néniénk szeretettel — *Guzsi és Margit*. Öszinte részvéttel — a Nagyváradai Hitelbank Igazgatósága. Utolsó üdvözléssel — a Ravazdy család. Tisztelettel jelölül — *Balog Vilmos*. Városi közéleti bizottság — *Részvéte* jelölül. Altnővér család — *Rokoni szeretettel*. Nagyvárad város tanácsa — *Öszinte részvéttel*. Igaz szeretetök jelölül — *Karácsonyi Géza és neje, Poppa család* — *Öszinte részvéttel*. Özv. *Biszterszky Elemér*né — legmélyebb részvéttel. — A díszes temetést *Veiszlovits Adolf* és *Fia* első nagyváradai temetkezési vállalata a legnagyobb figyelemmel és pontossággal rendezte.

*** Hulló a Körözsében.** *Ille Vaszaline* tegnap Vaskóhn járván a vásárbán több vásári asszonnyal jött össze, akikkel jó ideig idogált. Este fele utnak indult *Illéné* Kerpenyét felé. Utközben a Körözsőn kellett keresztül mennie. A megáradt sebes folyó az asszonyt elsodorta. Ettől kezdve senki sem látta a szerencsétlen asszonyt. A Körözső partja mentén az örök itt is ott is látták az asszony hulláját feltűnni, de a sebes árból kimenteni egyáltalán nem tudták. Ma az egész folyó mentén keresik a hullát.

*** A kormány megütötte a zsemlye süttőst.** A hivatalos lap mai száma közli a minisztérium rendeletét, amely szerint: Kenyér, kenyérmétek, vagy más sütemények előállításával ipar vagy keresetszerűleg foglalkozó vállalatok, üzemek, üzemek vagy egyének buzának, rozsnak, árpának és keverékeinek örleményeiből zsemlyét, kiflit, vagy más apró péksüteményt nem állíthatnak elő és ily sütemények előállítására semmilyen megbízást sem vállalhatnak. Ilyen süteményeket forgalomba hozni senkinek sem szabad.

*** Nincs szén a villamosműnél!** A városi villamosmű értesíti a közönséget, hogy szénkészlete a tömeges rendelések folytán kimerült, ennek folytán további rendelkezésig szénre megrendeléseket a villamosmű nem vesz fel. Mielőtt a fűtőszénből ismét megfelelő mennyiségű anyag fog rendelkezésre állni, ezt a körülményt a villamosmű közhírré teszi és a rendelések felvételét újból megindítja. Az eddig leadott rendeléseket a villamosmű pontosan ki fogja szállítani. Nagyvárad, 1915. december hó 4. Nagyvárad város villamosműve.

*** A Népnevelési Egyesület ülése.** A „Biharvármegyei Népnevelési Egyesület” választmányainak tagjait a vármegyei ház kistermében folyó hó 7 én, kedden, délután 5 órakor tartandó gyűlésre tisztelettel meghívom. Tárgy: Folyó ügyek. Nagyvárad, 1915. december 4. *Dr. Fráter Barnabás*, elnök.

*** Jegyzőválasztás Érolasziban.** Érolasziban a megüresedett jegyzői állást tegnap töltötték be választás útján. A pályázók közül egyhangulag ifj. *Sujanszky Zsigmond*ot, a jelenlegi helyettes jegyzőt, választották meg. A választást *Kovácsy Marcell* székelyhídi főszolgabíró vezette.

*** Felhívás a szabó iparosokhoz.** Katonai munkák készítésével foglalkozni kívánó iparosokat felkértem, hogy f. hó 6 án, azaz hétfőn este 8 órakor az Ipartestületi helyiségében pontosan megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

*** A vármegye gabonaszükséglete.** A földmivelésügyi miniszter tegnap rendeletileg tudatta Biharvármegyével, hogy a vármegye gabonaszükségletét 725 waggon gabonában állapította meg. Ebből a vármegye eddig igénybe vett már 160 waggonnal. A még igénybe vehető 565 waggon gabonát a Haditermény részvénytársaságtól kell beszerezni a vármegyének. — Egyben figyelmezteti a miniszter a vármegyét, hogy a gazdaközönség december 25-ig még 36 koronáért, azonnal azonban csak 32 koronáért adhatja el gabonáját.

*** Cziller Imre** nagy áruházában a szokásos nagy karácsonyi vásár kezdetét vette. A cégnek sikerült nagyobb mennyiségű árukat még az óriási áremelkedések bekövetkezése előtt beszerezni és eanél fogva áru raktárát a karácsonyi nagyvásár alkalmából jutányos áron bocsátja a vevő közönség rendelkezésére, mai hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

*** Fé holtra taposta a bika.** Pap mezővárosban *Buda László* a községi bika gondozásával volt megbízva. Tegnap délután a szerencsétlen ember a bika istállójának takarításával volt elfoglalva, mikor a bika valahogy elszabadult és megtámadta gondozóját. *Buda* védekezni igyekezett, azonban a rettenetes erejű állat a földre teperte és addig taposott rajta míg a jajtására segítség nem érkezett. *Budát* borzalmas sérülésekkel, féltőlten szállították a belényesi kórházba.

*** Levágta a karját a cséplőgép.** Közvényes községben most végzik a cséplést. A községi lakosok természet palákába cséplették. A munka előtt előbb, hogy hangulatot csináljanak, pálinkát ittak a munkások. Alig kezdődött meg a munka, mikor borszalmas felkiáltás zavarta meg a jókedvű cséplő embereket és **Lupás Gábor** gépész vértől beritva, rettenetes módon megcsontítva roskadt össze a gép mellett. A gép ugyanis elkapta **Lupás** karját és azt levágta. Életveszélyes sérülésével a belényesi kórházba szállították **Lupást**.

*** Sebesült katonák karácsonyfájára** **Páll László** 2 koronát küldött hozzájuk a nagyvárad sebesült katonák karácsonyfájára. Rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Nem szabad bezárni az Álmosdi óvodát.** Pár nappal ezelőtt megírta a Tiszántúl, hogy Álmosd községében becsukják az óvodát, mert a tél folyamán nem tudják fűteni az óvoda helyiségét. A határozatra tegnap tette meg véleményes jelentését **Vasady Lajos** tanfelügyelő. A tanfelügyelő határozottan ellene van az óvoda becsukásának, mert a miniszter épen erre vonatkozólag úgy rendelkezett, hogy a családok hadbavonulása miatt az óvodáknak még csak január havában sem szabad becsukva maradnia. A tanfelügyelő azt javasolja, hogy nyissák meg azonnal az óvodát és a községet kötelezzék elegendő tüzfűtéssel való ellátására.

*** A harctéri katonákért.** **Vasady Lajos** kir. tanfelügyelő felhívására a harctéri katonák karácsonyi ajándékaira a váradolvasi róm. kath. fiúiskola növendékei 83 K 75 fillért adományoztak, mely összeg rendeltetési helyére az Országos Hadsegélyező Hivatalba Budapestre küldetett.

*** Vásár Berettyóújfaluban.** Hirdetmény. M. Kir. Kereskedelmi miniszter 77484—1315 számú rendeletével 1915. évi december hó 16. napjára **B-újfalun** községben országos pótvásár tartását engedélyezte; ezen egynapon lesz tartva a kirakodó és állatvásár, melyre mindenféle állat felhajtható. **Berettyóújfalun**, 1915. december 2 án. Előljárék.

*** Magy. kir. Szab. Osztályosorsjáték.** Mai lapunk hirdetési rovatában megjelent a Magyar Kir. Szab. Osztályosorsjáték hirdetése, mellyel a közönség tudomására adatik, hogy a XXXV. sorsjáték I. ső osztályára vonatkozó sorsjegyek, már eladásra kerültek. A XXXV. sorsjáték játékterve ugyanaz maradt, mint eddig és pedig az eladásra kerülő 110,000 sorsjegyből 55,000 darab sorsjegy 14.459,000 korona nyereseménnyel sorsoltatik ki.

*** Hadiárvak karácsonya.** Nagyvárad város árvaszéke a felügyelete alá tartozó hadiárvak részére karácsonyi segélyt szándékozik kiutalni. Az árvaszék ugyanis tudomással bír arról, hogy a tél beálltával a hadiárvak nagyrésze súlyos nélkülözésekben szenved. Ezt a nyomort akarja az árvaszék némileg enyhíteni és azt óhajtja elérni, hogy ebben a nemessen érző városban ne legyen egy olyan hadiárva sem, aki a karácsonyi szent ünnepeken kénytelen legyen éhezni, fájni, rongyos ruhában és lábbeliben járni. *Ne engedjük a hősök árváit nyomorogni és elpusztulni.* Ez hazafias és emberbaráti kötelesség. Nagyvárad város árvaszéke a nemes adományok összegyűjtésével **Pásztor Ferenc** bankigazgató urat bízta meg. Teljes bizalommal fordulunk Nagyvárad város áldozatkész közönségéhez és kérjük, hogy törekvésünkben támogatni

méltóztassék. Nagyvárad város árvaszékének 1915 november 27-én tartott üléséből. Dr. **Istvánffy István**, árvaszéki elnök.

*** Adományok a katonák karácsonyára.** A haretéren küzdő katonáink karácsonyi ajándékára a polgármesteri hivatalhoz a következő újabb adományok érkeztek be: **Freifeld Bőske** 20 K, a **Hegedűs hírlapiroda** gyűjtéséből 45 K, **Poynar János** 10 K, **Schwarz Izidor** 10 K, **Meisel Ferenc** 5 K, **Hiemessh Frigyes** 50 K, **Julier Károly** 30 korona.

*** A Vörös Kereszt Egylet** előjaira újabb adakoztak 1915 november 27 től december 4 ig: **Pásztor Ferenc** a **Kubelik** hangverseny jövedelméből 673 94, dr. **Gyöngyösi István** az első háborús delután jövedelméből 448 26, **Torma Lajos** kártyajövedelméből 4 korona.

*** Katonák karácsonya.** Ama mozgalom, melyet a Vörös Kereszt Jobbkéz osztálya indított meg a városunkban elhelyezett sebesült s beteg hős katonáink részére karácsonyi szeretet esomagok gyűjtése előjából, vizshangra talált. Hölgyeink közül már igen sokan vállalták szeretet esomagok készítését. Hogy a mi lelkes, önfeláldozó hazánkfiaiainak hálánkat még melegebben fejezzük ki, arra kérjük az illető nemes adakozókat, lennének szivesek minden esomagba egy egy hazafias lelkes jelmondatot, vagy pár meleg szívhöz szóló sort névaláírással hozzá tenni.

A csapatkórház parancsnoka hálásan vette tudomásul, hogy az idén is minden kórházban, ahol lehetséges lesz, karácsonyfát állítunk és szeretet esomagokat osztunk ki ünnepek között. Lelkes, hazafias tanfelügyelőnk: **Vasady Lajos** buzdítására az egész tantestület növendékeivel együtt igyekszik tehetsége szerint hozzájárulni, hogy ne érezzék magukat elhagyatva vitézsink ezen estén. Lesz ének, szavalás, sőt egyik nagyobb kórházban urieleányok egy aktuális kis színjáték előadását is tervezik, szóval városunk, megyénk, egész társadalmunk szíve ismét megmutatja, hogy hogyan érez azokért, kik hazánkat s bennünket így hősiességen védnek. A **Vörös-Kereszt Jobbkéz** osztálya.

*** Új szenzációk a Vigadó mozgóban** Ma vasárnap és hétfőn ismét teljes új szenzáció műsort mutat be a Vigadó mozgószínház. Hatalmas detektívdráma emelkedik ki a gazdag műsorból, a „rejtélyes hotelszoba” című 4 felvonásos sláger megrázó erejű alakításokkal. Ezenkívül több érdekes természeti és humoros film egészíti ki a 2 órás műsort. Előadások délután 3 órától.

*** Kossuth-utca Sas-palota. Telefon: 635. sz. Aszódy** 8-féle zamata pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan, kávépörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyiségben teák, rumok, kasaó, csokoládék, szardíniák, sajtok, szalámi, **Kugler Gerbeaud** cukorkák. Színházba, **Apolló**, **Uránia** és **Vigadó** moziba járók cukorkát **Aszódytól** **Kossuth-utcai** passzázsban vásárolhat. Főüzletű árak szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy rad csokoládé 16 fillér. **Kossuth** utcai passzázsban külön halkonzerv üzletben kaphatók összes faju pácolt halak, u. m. osse, fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb. stb. **Karácsonyra** és **Mikulásra** még soha nem létező óriási nagy szaloncukorka vásár és sok ajándéknak való édességek kaphatók. **Katonai** postaládák és **harcéri** dobozok megtöltése üzleteimben árukkal együtt beszereshető. Üzleti vállalatom: **Főüzlet: Kossuth utca, I-ső fiók: Sas-passage** halüzlet, **II-ik fiók: Zöldfa-passage** kabaréval szemben, **III-ik fiók: Csokoládé Király** **Rákóczy-ut** **Orsolya-zárda**.

*** Inteligens** róm. kath. vallású komoly asszony **házvezetőnői** állást keres. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

*** Kiadó butorozott szobák** modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre. **Nagy Sándor** utca 4.

*** Három liter Családi rumot** készíthet bárki pár percz alatt a **Farkas-féle családi rum-kivonattal**. Ára 60 fillér. **Családi thea-kivonat** 10 adag 50 fillér. Kapható **Farkas István „Apolló”** drogeriájában. **Rákóczi-ut 7/B.**

*** Zsuzsi kisasszony** a **Rákóczy-uton** 7. sz. alatt **Aszódyval** szembe. **Simor Gyula** hangszerkészítőnél, **Mikor** az est megszólal, **Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szőke gyermek.** Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. **Kár különlegességek.**

x Poloskairtó NOXIN biztos zser. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag **Farkas István Apolló** drogeriájában **Rákóczy-ut 7/B.**

HARMÓNÍUMOT megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek.

TANÜGY

Érettségi vizsgálatok a prementrei főgimnáziumban. A VIII. osztály magántanulók írásbeli vizsgálatát december 6 án, szóbeli vizsgálatát pedig december 7-én tartatik meg. Az írásbeli érettségi vizsgálatok ideje december 9, 10. és 11., mely utóbbi napon lesz a reáliskolai tanulóknak latin nyelvi, írásbeli érettségi vizsgálat is. — E vizsgálatok színhelye a széles utcai állami elemi iskola. A szóbeli érettségi vizsgálatok december 14-én reggel 8 órakor kezdődnek a prementrei főgimnázium uri-utcai épületében. Az igazgatóság.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: **Ártatlan Zsuzsi.**
Vasárnap este: **János vitéz.** (A címszerepben **Komáromy Gizivel**).
Hétfőn: **Elvált asszony.**
Szerdán délután: **Mozitündér.**
Szerdán este: **Bájos ismeretlen.**
Csütörtökön: **Önagysága ruhája.**
Pénteken: **Önagysága ruhája.**
Szombaton: **Önagysága ruhája.**
Vasárnap délután: **Muzsikusz leány.**
Vasárnap este: **Önagysága ruhája.**

A színházi bérlet

A színház igazgatósága most hirdeti meg a bérletet az 1915—1916. évi színházi második felére. Kilenven előadásra és pedig 30 A), 30 B) és 30 C) bérleti előadásra.

A bérletközönség figyelmébe ajánlja az igazgatóság, hogy az 1915—1916. évi színházi első felének bérlete december hó 20, 21. és 22-én jár le, az idény második fele pedig a bérlet szempontjából december hó 23, 24. és 27-én kezdődik.

Bérelni lehet december 6-ától kezdődőleg reggel 9 órától 12 ig és délután 3 órától 5 óráig a **Szigligeti** színház titkári irodájában. A bérlet helyeit december hó 15 ig tartja fenn az igazgatóság. Akik ez idő alatt bérleteiket nem váltják ki, szerzett jogukat elvesztik.

A bérleti összeg első fele a bérletjegy átvételkor, a második fele a 15-ik bérlet lejáratá előtt fizetendő.

Vasárnapi előadások. A vasárnap mindkét előadásának repertoírját az operette-ensembélé tölti be. Délután a közkedvelt Ártatlan Zsuzsi, este pedig a János vitéz kerül színre, amelynek címszerepét Komáromy Gisi az ország vidéki legnagyobb színpadjainak babérkoszorosutt János vitéze játssza. Huska szerepében Sz. Zsigmond Anna lép fel, aki egyszersmind a francia királyné szerepét is énekl.

IRODÁLOM

Nagyasszonyunk, képes leánylap. Megjelenik július és augusztus kivételével minden hó elején, előfizetési ára egy évre 4 korona, szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Damjanich-utca 50. szám alatt van. A legutóbb megjelent füzet érdekes és változatos tartalma a következő: Kezében a gyermeknek álmai. Dr. Radványi K. Pipiske szivarjai. Vándor vedd süveged... Édesapám egészséges vagyok... A hatalom nyelvényei. Az erdei leány. Regény. Írta: Gyulay Ádám. Leánykérés a Sprees mellől. Elment a babuska messze... Halottak estéjén. Költmény. A lélek vörös keresztje. Imádság. Takács Erzsike. Éjjel. Költmény. Csiffra Géza. A lila fátyol. Kakuk Piroska naplója. Magunk között. Rovatok. Mindenféle. A szerkesztő füzetetei.

Legujabb táviratok.

**Lukács László
nem szólal fel.**

Budapest, december 4. (Saját tud.) Félhivatalosan megegyeznek a Pesti Hírlap mai hírére, hogy az indemmitásnál Lukács László fel fog szólalni.

A görög vezérkar követeli az antant csapatok távozását.

Berlin, december 4. A Vossische Zeitungnak jelentik Genéből: A Görögország és a négyesszövetség között folyt tárgyalások a párosi lapok értesülése szerint holtpontra jutottak.

A néhány nap óta mutatkozó feszültség a legutóbbi két napon jelentékenyen növekedett. A félhivatalos lapok egybehangsó jelentése szerint a görög vezérkar követeli, hogy miután Szerbia összeomlása folytán az entente akciója fölöslegessé vált, szüntessék be a további partraszállást Görögországban. A görög politikában beállott változást a lapok Németország, Magyarország és Ausztria befolyásának tulajdonítják.

A francia kormány azonban — a Temps jelentése szerint — elhatározta, hogy nem adja fel a harcot.

Nyilvánvaló, hogy ebben az elhatározásban Anglia befolyása érvényesült. A Temps is kénytelen beismerni, hogy már Olaszország és Oroszország segítségével sem fordíthatja kedvezőre a balkáni helyzetet.

Loöchey Kálmán őrnagy kitüntetése.

Budapest, december 4. (Saját tud.) A király a 307. honvéd gyalogezredbe beosztott felsőszentmártoni és magyarmacskaíj Loöchey Kálmán 4 honvédgyalogezredbeli őrnagynak a hadidiszitményes III. osztályú vaskoronarendet adományozta.

Az antant akarta Szalonikét igazgatni.

Budapest, december 4. (Saját tud.) Athénből jelentik.

Az antant követelte, hogy Szaloniki környékének igazgatását angol és francia bizottság vegye át. A Görög kormány elutasította a követelést.

A bolgár király Nisben.

Budapest, december 4. (Saj. tud.) Szófiából jelentik: A bolgár király tegnap Nisbe érkezett, ahol Sándor szerb trónörökös volt házában szállott meg. A király Szófiába való hazatérében a szerb foglyoknak pénzt adott. A foglyok a királyt óvációnálták.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13, telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Gondnoki, házigazdái, irodai munkára; üzletben kiszolgálónak, hához járók takarításra, nap-számra; irodaszolgának egy férfi, aki tud magyarul, németül, románul.

KERESNEK: 2 szobalányt.

Mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vasár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9-12-ig,

kedd, esütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

A katolikus nővédelmi hivatalban a **TISZANTÚLRA** is lehet előfizetni.

Csodás hatása arczsépitő és finomító
A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MARGIT
CRÈME és
SZAPPAN

a Margit-crème zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Ára 1 kor.

A Földes féle Margit-szappan pár nap alatt lemossa a szeplőket, májfoltokat s megszűntet minden bőrbajt. Ára 70 fill.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertkereskedésben.

6 koronás rendeléseket bérmentve küld

Földes Kelemen gyógyszerár Aradon

A „Vigadó“-mozgóban
mindennap tartatnak
előadások.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Szenzációs reklám műsorok.

Vasárnap, december 5-én
és hétfőn, december 6-án

Rejtélyes hotelszoba.

Nagy detektívdráma 4 felvonásban.

Egészségügyi kutyák

Eredeti felvétel.

A műlövész

Bohózat.

A feketeszemű szépség.

Bohózat.

Teljes 2 órás műsorok. Remek
szellőztetők. Buffé. Telefon 12-21.

ЖЕЛЫАРАЖ: Páholy-ülés 1 kor. 20 fill. Zselye 1.
Támlásszék 80 fill. II. hely 60 fill.
III. hely 40 fill.

Kedvezményes jegyek Sipos tőzsdé-
ben Bémer-tér kaphatók.

Nagy karácsonyi és ujévi eladás már kezdetét vette

CZILLÉR IMRE nagyáruházában

Nagyvárad Szent László-tér.

500 ezer koronás áruraktáram, melyet sikerült a nagy áremelkedés előtt beszerezni, jutányosan bocsátom eladásra.

Costüm, blous és pongyola kelmék,
Bársonyok, selymek, flanelek,
Barchetek, cartonok, zephirek.

800 drb szövet, selyem crep de chin blous
igen olcsón gyönyörű pongyolák.

Női- és gyermek kabátok és ruhácskák,
Kötények, trico, selyem, cloth és lüster szoknyák
Vásznak, női és férfi fehérneműek,
Himzett ágygarnitúrák.

Jäger alsó ruhák, harisnyák,
Keztyük, lábszárvédők, sweaterek,
Teljes katonai felszerelések,

Bőr- és acél áruk,

Manicür készletek,
önborotva (gilette),

Ridicülök, ernyők, utazó- és kézi kofferek,
Szőnyeg, függöny, paplan, utazó- és kocsi-
takarók, pokrócok.

Kötött női kabátok.

Szőrmék 20 koronától 1000 koronáig.

Kézimunkák a legnagyobb választékban

Rüschök, csipke és lino divat gallérok a legszebb kivitelben.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXXV. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1915. December hó 21. és 22-én** tartatik meg. A huzások a **Magy. Kir. Lottójövedéki Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság,** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók. Budapest, 1915. évi December hó 5-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Tolnay.

Hazay.

Biharvármegye alispánjától.
ad 18742—1915 sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyarcsékei járásban megüresedett évi 2000 kettőezer korona kezdőfizetéssel, évi 450 négyszázötven korona lakáspénzzel és évi 600 hatszáz koronr utiáltalánnyal javadalmazott járásorvosi állásra ezenel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c.-ben előirt minősítésüket

igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket a 12500/1905 B. M. sz. a kibocsájtott vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ában előirt módon Biharvármegye főispánja dr. MISKOLCZY FERENCZ urhoz címezve 1916. évi január hó 10-ikének déli 12 órájáig hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1915 november 30.

Fráter Barnabás
alispán.

Bőr hulladék!
Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául **bérmontve** 10 kor. utánvétell.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

A Szív

✠ A JÉZUS-SZÍVE SZÖVETSÉG HETI ÉRTESÍTŐJE ✠

MEGJELENIK:
MINDEN SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. HORÁNSZKY-U. 20.

KIADJA:
A JÉZUS-SZÍVE SZÖVETSÉG.

AZ Immakuláta és a sz. Szív.

A Magyarok Nagyasszonya tulajdonképen a szeplőtelenül fogantatott szűz Anya. Régi képeink, irodalmi emlékeink erről tanuskodnak. A Magyarok Nagyasszonya ünnepi miséje, zsolozsmája jó részben azonos a szeplőtelen fogantatásával. Nagyasszonyunk szeplőtelen kezével árasztotta el hazánkat jótéteményeivel tíz évszázadon át. Legnagyobb és legszebb adománya mintha az volna, amelyet tavaly adott nekünk.

Király Öfelsége, az ország első hivatalos személye, 1914 dec. 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén, trónját és népeit az Úr Jézus szentséges Szívének ajánlotta fel. Az Immakuláta hazánkat Fia Szívébe zárta be.

A világháború történetének ezen nevezetes aktusát örök emlékül leközzöljük.

A döblingi karmelita kolostorban őrznek és tisztelnek egy híres és csodás Mária-kegyképet — *Miasszonyunk a lehajtott füllel* nevezet alatt. Ennek a Mária-képnek érdekes története van. Szorosan összefügg a dicső habsburgi dinasztiával. Még 1610-ben Rómában Jézusról és Máriáról elnevezett Domonkos karmelita szerzetes találta meg ezt a kegyképet esetlegesen egy ház romjai alatt. Megtisztogatta, kijavíttatta, azután köztiszteletre kifüggesztette. Kiváló kegyelmek forrásává lett csakhamar. Sokan imádkoztak előtte. Az Úr 1631. éve körül Münchenbe s innét nemsokára Wienbe került. Itt a karmeliták II. Ferdinándnak, az ő pártfogójuknak és jótévőjüknek ajándékozták hálájuk jeléül. II. Ferdinánd az ő magánkápolnijában helyezte azt el; jámbor nevével, Eleonórával nagy bizalommal tisztelte; a szorongattatás napjaiban e kép előtt folyamodott segélyért Isten Anyjához; magával vitte a királyt még utazásaira is. Egyszer Ferdinánd királyunk ezen Mária-kép előtt forrón imádkozott s Isten Anyjától azon ígéretet kapta, hogy uralkodóházát közbenjárásával mindenkor védelmezni, hatalmát és fenségét megőrizni és emelni fogja, amíg a család az istenességben és a Mária-tiszteletben kitart. A királyné drága gyöngyökkel ékesítette a képet s férje halála után a karmelita kolostorba vitette, ahol maga is élete hátralévő napjait töltötte. Végredeletében azonban a Lipótváros atyái templomának adományozta. Itt maradt sokáig. Általánosán tisztelték s a kolostor változó életsora után 1901-ben a Döblingben újonnan épített Karmelita-zárda templomába vitték.

Király Öfelsége parancsára 1914. dec. 7-én ezt a nevezetes és a dinasztiával szoros kapcsolatban álló Mária-kegyképet áthozatták a döblingi kolostorból a schönbrunni cs. és kir. lak kápolnájába, ott az oltárra helyezték. Másnap, 1914. dec. 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén dr. Piffel Frigyes Gusztáv wieni bíbornok-érsek mondotta a kápolnában a szentmisét, amely közben Öfelsége koronáját, trónját, országait és népeit Jézus Szentséges Szívének ajánlotta fel.

Király Öfelsége ezen istenes cselekedete a világháború legértékesebb és legmeszebbre kiható eseménye. Öfelsége, amikor Jézus szentséges Szívének ajánlotta fel országait, a szent koronát és a magyar nemzetet, sz. István király egyik legbölcsőbb s

legméltóbb utódjának bizonyult. Tudjuk, hogy első szent királyunk, amikor megalapította a magyar királyságot, nagy keresztény államférfiúi bölcseséggel és előrelátással teljesen függetlenné tette azt, de ugyanakkor belekapcsolta a nemzet eleven erejét az égiekbe; mert koronáját, a karokat és rendeket, az egész országot Isten anyjának, Szűz Máriának ajánlotta fel. Máriát a magyar nép örökös nemzeti Nagyasszonyává, Anyjává, Királynőjévé választotta. A nemzet öntudatába átment szent István ezen testamentuma. A nép lelkében ezer éven át élt, dolgozott s történelmünk legnagyobb erkölcsi tőkének bizonyult be. Mária, az Immakuláta igazán édes és hatalmas anyánk volt majdnem ezer éven át.

Az isteni Gondviselés azonban szent tisztelete szerint az újabb időkben úgy egyesek, mint társadalmak és országok legkiválóbb mentő fellegvárát, a Mária tisztelet mellett Isten Fia, Jézus Krisztus Szívében s annak tiszteletében nyitotta meg. Ezt Jézus Szíve tisztelői jól tudják. Nem kell bizonyítanom. Most, amikor ezen világháborúban ezer év óta nem tapasztalt krízisbe sodródott édes hazánk, léte vagy nem léte úgy forog kockán, mint még soha azelőtt, király Öfelsége, az ideális keresztény uralkodó legtekélyesebb éleslátásával gondoskodott magáról és szeretett országáról. Megértette a gondviselés szavát, mert meghajolva élő hittel és bizodalommal annak titkos tervei előtt, a *legújabb* fellegvárba is — Jézus szentséges Szívébe zárta be magát és országát, neki ajánlotta fel mindenét, ami drága kincse van földön és égben.

Szent István Mária-országává tette hazánkat, I. Ferenc József pedig Jézus Szíve-országává.

De ez a nagy kegyelem, mely győzelemre segített és a boldogabb s dicsőbb idők zálogát nyújtja a magyar nemzetnek, — a szeplőtelenül fogantatott szűz Anyának, Nagyasszonyunk kegyes műve volt.

Vasárnapi Evangélium.

Sz. Máté 11. r. 2—10. v.

Advent (Úrjövét) II. vasárnapja.

Az időben: Mikor meghallotta János a fogadásban Krisztus cselekedeteit, elküldvén kettő tanítványát közül, mondá neki: Te vagy-e az eljövendő vagy mást várunk? És felelvén Jézus, mondá nekik: Elmenvén, jelentsétek meg Jánosnak, amiket hallottatok és láttatok: A vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok tisztulnak, a siketek hallanak, a halottak föl-támadnak, a szegényeknek az evangélium hirdettetik; és boldog aki énbennem meg nem botránkozik. Azok elmentele után pedig kezdé Jézus szólani a seregnek Jánosról: Mit mentetek ki a pusztába látni? szélről hányatott nádat-e? Vagy mit mentetek ki látni? lágy ruhákba öltözött embert-e? Ime, akik lágy ruhákba öltöznek, a királyok házaiban vannak.

„A Szív“ előfizetési ára egész évre 3 korona. Tömeges rendelésnél 50 példánytól kezdve 20 százalék kedvezmény. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. szám.

Tehát, mit mentetek ki látni? prófétát-e? Sőt mondom nektek, prófétánál is nagyobb. Mert ez az, kiről írva vagyon. Ime én elküldöm angyalomat színed előtt, ki elkészíti előtted a te utadat.

1. „Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várunk?“ Feltűnő, jellemző édes Üdvözítőnk eljárása. Ahelyett, hogy röviden, néhány szóval megadná a felvetett kérdésre a határozott választ, tetteinek megfigyelésére utasítja őket. Gondolkodjanak. Szerzett tapasztalataik alapján döntsék el maguk a vitás kérdést.

Adventben vagyunk. A vasárnapi miseruha viola színe bűnbánatra emlékeztet. Szállj magadba! Vizsgáld meg magadat! Mit kell annak felőled gondolnia, aki hallja beszédeidet, látja tetteidet, ismeri töviről-hegyire magánéletedet, nyilvános működésedet? Következtetnek-e belőle arra, hogy annyi jámbor egyesületnek, társulatnak tagja vagy? Avagy talán semmiben sem különbözl a meg nem kereszteltektől? Ez esetben rossz hírbe hoznád a vallásosságot, rendkívül ártanál szent hitünknek. Az emberek könnyen arra a gondolatra jöhetnek, hogy a hit nem képes jellemet alkotni; nincs neki elég erkölcsnemesítő hatása; hogy mégis csak igaz a szállóige: Elég, ha az ember becsületes, a vallás mellékes.

A vallás nem szép, ünnepi ruha, amelyet csak olykor-olykor magunkra öltünk s azután ismét letešünk. A vallás nagy szellemi tőke, amelynek bizodalommal kell hozni. A krisztusi igazság királyné, amely tekintélyénél fogva parancsol az ösztönöknek, az érzelmeknek.

2. A különben oly alázatos Jézus részletesen felsorolja tetteit, amelyek minden Demosthenesnél is ékesszólóbban tanuskodnak messiási méltóságáról. Miről tanuskodnak a te tetteid? Nem alkalmazhatók reád is a szemrehányó szavak: Ez a nép ajkával tisztel engem, szíve-lelke (még inkább tette) távol van tőlem. Tudtommal az Üdvözítő csak egyszer mondta tanítványainak, hogy szereti őket. Ezt is csak akkor, amikor intette őket, miért és miképp szeressék őket egymást. „Új parancsolatot adok nektek; hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket“. (Ján. 13, 34.) De tudjuk nagyon jól, mennyit tett értük s mindnyájunkért. A szeretet nagysága semmiképp sem függ a szavak édességétől. A szeretet elsősorban tettekben nyilvánuljon, nem pedig szavakban. Tetteid álljanak kellemes összhangzatban a keresztlevéllel, főleg pedig gyakori szent áldozással. Boldog vagy, ha magánéletedben tanúsított viselkedéseddel senkit meg nem botránkoztattál.

3. Miképp történhetett az, hogy az emberek Üdvözítőnkön megbotránkoztak? A tőkepénzesek megütköztek szegénységén, a tisztelet, a hírvágy, hiúság, nagyravágyás rabslolgái megütköztek alázatosságán. Ilyen Messiás nem kell nekik.

Hányan vannak — nem pogányok, nem más felekezetűek — hanem a katolikusok közt, akik mód felett megbotránkoztak Krisztuson. Az Egyház a folytatatólagos Krisztus. Az Egyház tanítása Krisztusnak szava. Hányszor tesznek az Egyháznak igazságtalan, jogtalan szemrehányást, mert pl. az

elvált asszonyt hitvestársa életében nem eskette meg újra más férfiúval. „Mily kegyetlen, rideg, szívtelen az Egyház. Ezt a fiatal asszonyt élte virágában, legszebb napjaiban ilyen kintéljes, zord magányra kárhoztatja. Valóban más felekezet és főleg az állam, sokkal humánusabb“. Ime, ezek is megbotráncznak Krisztuson, mert hiszen Ő mondja: „Aki elbocsátja feleségét és mást veszen, paráználkodik; és aki férjétől elbocsátottat vesz feleségül, paráználkodik“. (Lc. 16. 18.) Nem az Egyház kegyetlen, hanem a szenvedély...!

Légy alázatos, engedelmeskedjél az isteni és egyházi tekintélynek. Nem Krisztus fog hozzád alkalmazkodni, hanem neked kell az Ő törvényéhez szabni magadat. „Aki nincs velem, ellenem van“. Ily módon sajátítod el az igazi jellemzilárdságot. Nem fogsz hitvány nádszál módjára inogni, engedni minden szélnek, hanem bátran, férfiasan dacolsz a legnagyobb viharral is. Erre megsegít a Szeplőtelenül fogantatott Szűz tisztelete. „Bűn nélkül fogantatott Szűz Mária, könyörögj értünk, kik hozzád menekszünk! (100 napi búcsú.)

MIT KELL TUDNUNK A KATHOLIKUS HIT-ÉS ÉRKÖLCSTANBÓL

A főparancsról.

Kit kell szeretnünk? Istent — önmagáért. Istent, a végtelen jóságot. Becsülünk és szeretünk ismeretlen embert is, ha halljuk dicséretét rendkívüli erényei, érdemei, kiváló képességei miatt. Ugyan mért ne szeretnünk Istent, kiben mindaz, amit szemünk látni, fülünk hallani, szívünk megízlelni, értelmünk megtudni kíván, végtelen tökéletes halmazában megvan. Önzetlen szeretettel ragaszkodunk jó barátunkhoz csak azért, mert oly nemes, úgy megért minket, oly kiváló testi-lelki adományokkal tündököl. Örülni tudunk azon, hogy barátunk oly jó; gratulálunk elért sikereiért; szomorkodunk, ha bánat nehezedik reá, a szenvedés gyöttri, a rágalom és megszólás sebzti meg szívét; az üldözés keresztre szegezi őt.

Isten pedig nem ismeretlen személy nekünk; végtelen jóságban, szentségben, szépségben, bölcsességben, hatalomban, gyöngéd kedvességben és magasztos méltóságban ragyog eszünk, hitünk szemében, — oly szeretetreméltó Ő önmagában és csak Őt ne tudnók szeretni? Ne volnánk képesek örülni azon, hogy végtelenül jó, végtelenül

TÁRCA

Halott hőseink emléke.

A november elmúlt és vele elmúlt az az idő, amit a halottaink emlékének szentelünk. Az ember olyan könnyen felejt, mindig kell valami, ami emlékeztetőül szolgáljon neki.

Az itthon fekvő halottainknak a sírjai ott vannak a temetőben, az a behorpadt vagy az a virágosan ápoltság sírjait eszünkbe juttatja holtainkat és talán legalább itt-ott föl száll szívünkben egy rövidke imádság lelkükért.

De hát az az ezernyi jeltelen sír a távol harcmezőkön? Az elesett hősök ezreinek néma, magányos sírja egy-egy elhagyott hegyoldalban, őserdő csöndjében, szántatlanul maradt méla földeken. Ki gondolt ezekre? Ha maradt utánuk valaki, a fájdalomtól olyan hamar megengyhíti az idő és a távolság. Ha előtte, a karjaiban halt volna meg, tovább érezné azt a mérhetetlen fájdalmat, amit a halál okozhat. De a halott már régen elment, a válás pillanata már akkor okozta legélesebb fájdalmait, mikor a hős kiment a frontra. Halálának híre csak a viszontlátásnak lappangó reményét öli meg, a veszteség fölött érzett fájdalom már nem is olyan éles.

tökéletes? Ne nyilalnék szívünkbe a bánat és a szomorkodás amiatt, hogy őt nem ismerik az emberek, nem tisztelik, szeretik; sőt káromolják, amikor senkinek nem vétezt; gyalázzák, amikor Ő mindenkit meg akar dicsőíteni; üldözik őt, amikor mindenkit szerető szívére akar ölelni? Így szeretni Istent: tisztán, haszon nélkül ne tudná az az emberi szív, amely ismeretlen, de hírneves embertársát, nemes jó barátját csakis kiváló tulajdonai miatt, minden önhaszon nélkül képes kedvelni, szeretni? „A fiú tiszteli Atyját és a szolga az ő urát; ha én atya vagyok, — így szól a jó Isten — hol van az én tiszteletem? Ha én vagyok az úr, hol van a tölem való félelem?“ (Malak. i., 6.) Megtagadta emberi érzelmeit, keblében nem hordoz emberi szívet, aki az isteni jóságot nem szereti. Méltán mond fölötté ítéletet sz. Pál: „Ha valaki nem szereti a mi Urunkat, Jézus Krisztust, az legyen kiátkozott.“ (Kor. lev. I. 16., 22.).

Alexandria piacán megjelenik egy nő egyik kezében égő fáklyával, másik kezében kórsó vízzel. Kérdik tőle, mit akar ezekkel? A fáklyával a mennyországot szeretném elhamvasztani, a vízzel a poklok tüzeit kioltani, hogy az emberek ezentúl Istent ne azért szeressék, hogy poklokra ne döntenek; ne azért kedveljék, hogy a mennyországba jussanak. Szeressék az Istent önmagáért, az ő imádandó tökéletességeiért.

Túlzott e jó asszony. Szerethetem jó Istenem, mert önmagában oly tökéletes, de szerethetem, boldogabban azért is, mert a poklokból kiragad s magához, a szép mennyországba visz.

Assisi sz. Ferenc szeretettel csüggött Istenén s egy álló éjszakán egyebet se tudott ajka kimondani, mint: Én Uram és Istenem!

Ne csodálkozzunk felette. Hisz a gyermek is megteszi édes anyjával, amikor tiszta szeretettől repeső szívvel rohan kebelére s csak egy szava van: oh édes anyám! — Szeret és csak arra gondol és csak annyit mond, hogy az a valaki az ő édes anyja és az jó, a legnagyobb földi jó. Így szerettem Istenem, ki még jobb, mint anyám. Ő adta anyámnak is azt a jó szívet.

Ne gondold tehát, hogy Istent önmagáért, az ő jóságáért szeretni embernek oly nehéz dolog. Oh csak megismernéd őt! Ha buzgón olvasgatod a vallásos iratokat, eljuthatsz Isten kegyelmével egész odáig, ahol Armellával bevallhatod: „Ha mindjárt meg is bizonyosodtam volna, hogy a kárhozottak

Onnan van az, hogy látom az anyákat, akik a fiaikat, a gyermekeket, akik atyákat, a nőket, akik férjüket, a menyasszonyokat, akik vőlegényüket veszítették el és egy-két hét múlva, már csak talán a gyászruha tanuja bánatuknak.

Valljuk be, hogy felejtünk, hamar felejtünk és a mi szegény halottunk mindig kevesebb helyet foglal el gondolatunkban, mindig kevesebb helyet kap imáinkban.

Hogy a teste hol porladozik, hogy sokszor azt sem tudjuk, borul-e rá a sírhant megszentelt földje, fájós, keserves gondolat, de végre is elviselhető.

De hát a lelke! Gondolunk-e annyit a lelkére! Ő igen, bízva bizunk. Nagyobb szeretetet senki sem bír, mint aki a lelkét, az életét adja szeretteiért. Aki a kötelesség mezején föláldozza életét, ahhoz, hittel valljuk és reméljük, irgalmas volt az Úr Jézus végtelen irgalma szíve. De a tisztító-tűz gyötrelmei? Ha a szívünkben nemcsak a test és vér szeretetének melege honol, de föl tudunk emelkedni a keresztyény fölfogás magasztos álláspontjára, nemde nem szabad elfeledkeznünk az elesettek lelkeiről sem.

A budapesti ferencrendiek templomának kapuján van egy hirdetés. Figyelem sokszor az ájtatoskodó közönséget. Rávetik a szemüket, el is olvassák, de hányan értik meg azt a gyönyörűen mély gondolatot, melynek szerény külső jele: 1915. nov. 4-től

között van nevem, még sem szüntem volna meg egy pillanatig sem, hogy Istennek szolgáljak. Sohasem gondoltam arra, hogy magamnak az eget megszerezsem s ezért a legcsekélyebbet sem tettem soha. Az én mennyországom az vala, hogy Istennek tetszem és neki szolgáljak.“

Mondd gyakorta Xavéri sz. Ferenccei:

Szeretlek édes Istenem!
De nem azért tied szívem,
Hogy a boldog ég enyém legyen,
Vagy nem szeretve tégedet
Érezzem az örök tüzet!
Jézusom, lelkem egészen
Átöleltem a kereszten;
Éitűrtél szeget és lándzsaélt,
Ertem óh mennyi gyalázat ért,
Tengernyi szenvedés
Izzadás s rettegés
Végül halál — egyetlen lelkemért
Én szegény bűnösért!
Hogyne szeretné hát szívem
Jézusom, én mindenem?
Nem, hogy üdvözíts az égben,
Nem, hogy ne égjek a tűzben,
Jutalom nem kell nekem,
Ahogy te szeretél engem,
Ugy szeretlek minden percben;
Csak azért, mert jó királyom vagy
Csak azért, mert jóságod oly nagy!

JÉZUS SZÍVE TISZTELETE

Évforduló.

Kettős évfordulóhoz jutunk. Az egyik a Szeplőtelen Fogantatás ünnepe lesz. Akkor ajánlotta fel tavaly király Őfelsége önmagát és népét, országunkat Jézus Szívének. Hálával gondoljunk magas személyére és kiváló példájára. Ájtatosságokkal és jámbor cselekedetekkel kérjük Jézus Szívét szeplőtelen Nagyasszonyunk eszedezésével, hogy hallgassa meg Felséges Urunk imádságát s részesítse népeit mentől előbb a győzedelmes béke áldásaiban.

A másik évforduló 1916. január 1-én lesz. Tavaly újév napján ajánlotta fel magát a katolikus magyar nemzet Jézus Szívének. Az év története világosan tanuskodik arról, hogy nem hiába tette. Jézus Szíve áldásával tömérdek jótétemények mellett seregünk a hadak csodálatos útján haladt előre és halad győzelemről győzelemre. A világtörténelem hasonlót nem látott azóta, amióta az ótestamenti sz. könyvek elbeszélése szerint Izrael vívta az Úr csatáit elleneségeivel. Legyünk hálásak, igen hálásak azért, hogy nemcsak el nem pusztultunk, hanem még fel is magasztaltattunk. Jól

tíz éven át mindennap mondanak egy szent misét a háborúban elesettek leikeiért. Tíz éven át mindennap meríteni abból a kifogyhatatlan tárházából a kegyelemnek, amit a szentmise áldozat nyújt. Nem felejteti el egy halott hősnék a lelkét sem, tíz éven mindennap a legszentebb áldozatot bemutatni a lelkük nyugalmaért — azt hiszem ez egyike a legszebb gondolatoknak, melyeket katolikus világnézetünk a háború alatt létrehozott. Azt hiszem, ez a gondolat igazán tetszik annak a szentséges Szívnek, amelyik az örök szeretetnek kifogyhatatlan tárháza.

Tízezer szentmisére teremtették meg az alapot, mondanak tehát másutt is miséket. Nem lehetne-e azonban még növelni és állandósítani az eszme gyakorlati kivitelét.

Milyen meghatóan szép volna, ha az ország minden nagyobb templomában tíz éven át minden héten vagy legalább minden hónapban tartanának szentmisét a háborúban elesettekért. Megteremthetné erre az alapot maga a templom hívő közönsége. Azok, akiknek van halottjuk, ennek emlékére, azok, akiknek nincsen halottjuk, hálából.

„A Szív“, mely annyi meleget keltett már föl a szívekben, talán fölkelheti ezt is. A legszentebb Szívnek csak öröme volna belőle.

mondotta az az előkelő miniszteri tanácsos úr: Jobban szeret minket, magyarokat az Isten, mint ahogyan megérdemeltük volna.

Készülünk az évforduló emlékezetes napjára annál is inkább, mert tavaly ép ezen időkben igen szorongattatván ellenségeinktől, a válságos percekben hirtelen-váratlan jött a vigasztaló nagy rendelet, hogy hazánkat Jézus áldott Szívébe ajánljuk.

Nem volt idő a felvilágosításra, a készületre. Nem tudott népünk annyi vigaszt, erőt, kegyelmet meríteni e történelmi nagy eseményből, amennyit Jézus Szíve szánt neki. Német szövetséges társunk másképpen cselekedett. A felajánlást megelőzőleg 3 napi ájtatosságokat tartottak. Csodálatosan vonzotta a szíveket, különösen a férfiakat, Jézus Szíve. Alig volt valaki is az otthon maradtak közül, ki meg nem gyónt és meg nem áldozott volna. Mi az idén pótolhatnók a mulasztást. Örömmel hallottuk, hogy ez iránt máris mozgalom indult meg.

Főpásztorunk, Ő Eminenciája a bíbornok hercegprímás úr kifejezte nagy tetszését, örömet, helybenhagyását afölött, ha a ft. papság és a nép jan. 1-ét megelőző három napon át a kitett Szentség előtt ájtatoskodik, a felajánlás fontosságáról sz. beszédet hallgat, tömegesen meggyónik és áldozik s 1916. jan. 1-én még magasztosabb ünnepséggel megújítja az ország felajánlását s megerősíti Jézus Szívével a már megkötött sz. frigyét, mint azt tavaly tette.

A kassai püspök úrnak hozzánk érkezett igen megtisztelő levelében olvassuk, hogy egyházmegyéje területén a következőket rendelí el: december hó 29., 30. és 31-én a sz. mise Szentségkítéssel tartassék, este pedig áldás a sz. Szív letenyéjével s lehetőséghez képest sz. beszéddel.

Ép lapzártakor jött meg gróf Zichy Gyula pécsi püspök úrtól a hír, hogy ő is hasonlóképp intézkedett egyházmegyéjében.

Reméljük, hogy ez a mozgalom országossá is fog kialakulni.

Január 1-ére a sz. Szív buzgó tisztelőit emlékéremmel is meg fogja lepni kiadóhivatalunk. A remek érem a felajánlás nagy napját örökíti meg. Rajta látható király Ófelsége, amint Jézus Szívének a sz. koronát, hazánk sz. szimbolumát felajánlja.

Jézus Szíve, néped hite,
Neked adja országunkat
Örökbe!

Háborús epizódok.

Szörnyen megcsönkített jegyes tér vissza a harcterről szülőföldjére. Nemes lelke nem engedi, hogy ily állapotban követelje jogát derék jegyespárjától és azért e pár sorban kéri jegyesi kötelékük felbontását: „Nyomorék, csúfságos lettem, így nem lehetek a tied!” Válasz helyett jegyese felkeresi nyomban őt a kórházban és így szól: „Még kedvesebb vagy így nekem, hazánk egyik leghősibb fia. Hogy tetézném szenvedésedet jegyesi frigyünk felbontásával, hogy bal karod nincs, pótolja két kezem, ha kell!” Néhány pillanat múlva könnytel szemekkel szólal meg a sebesült: „Emeld csak le a takaróm! Egyik lábom is ott maradt a harcmezőn. E látványra bizton elmegy kedved a velem való házasság kötéstől!”

„Drága jegyesem, — szól megilletődve a fiatal nő — ha szíved helyén van, belőle régi hited, erkölcsöd ki nem veszett, úgy még inkább hitvesem leszel!”

S csakugyan alig hegedtek be a sebek, megkötötték a házasságot. Boldog a hon, mely ily hősokeket nevel, kik sz. versenyre kelnek egymással, ki legyen hősieb!

Máskor a Bezerédi-utcai kórházba hívtak jó késő este. A haldokló fejlővést kapott, alig eszmélt magához. Nagy nehezen sikerül mégis megértetni vele, hogy én a Jézuskával jöttem hozzá. Bámulatos az Úr sz. erősítő kegyelme e betegben. Fel-

Jézus Szíve Szeretetszövetségének működése Nagyszombatban.

A világháború vérrózsái között fakadt gazdag történelmi multtal dicsekvő városunkban egy szerény kis virág, mely irgalmas szeretetről s boldogságról regél: a mi kis Szeretetszövetségünk.

Eredetét tehát nem messze kell keresnünk; s máris mondhatatlan hálával tartozunk a szent Szívnek az eddig elért eredményért.

Tizenhét voltunk együtt akkor, midőn ez év február 28-án elnökünk az alakuló gyűlést megtartotta, melyen a szövetség célját és feladatát kifejtette. Nem sokan voltunk s még ma is csak 28 tag képezi a kis gárdát; de nem is az a célunk, hogy minél több, hanem, hogy minél buzgóbb egyazon nívójú tagokat tömörítsünk Jézus Szíve zászlaja alá. S ha a tizenkét egyszerű apostolnak sikerült az Ő segítségével és erejével az egész világot meghódítani, mi is remélhetjük, hogy a kis körben, melyre működésünk kiterjedhet, sikerülni fog megvalósítani Jézus Szíve országát.

Havonként kétszer tartunk gyűlést. Az egyiket ft. elnökünk útmutatást ad, mely irányú apostolkodást fejtünk ki az illető hóban; többnyire aktuális vonatkozású programpontokat jelöl ki s az eredményről havonként névtelenül beadott erénygyakorlati cédulákon számolunk be. Különösen szorgalmazzuk a gyakori szent áldozást s városunkban, — hála Istennek! — eddig is szép számmal vannak már naponkinti áldozók. Az első pénteki közös szent áldozás, melyet a háború hőseiért s a diadalmas békéért ajánlunk fel, szintén mind nagyobb arányokat ölt. Ha alkalmunk van, rábírnak valakit a szent gyónásra, szelíd- séget s irgalmasságot gyakorolunk Jézus Szíve szellemében, enyhíteni igyekezünk a háború okozta nyomort s gyógyítani egy- egy vérző szívsebet; szóval igyekszünk, ahol csak alkalmunk van Jézus Szíve intencióit megvalósítani. Hát még mily nagy örömmel fogadtuk „A Szív” című lapocskát! Hiszen homlokán a mi jelszavunkat látjuk tündökölni, benne a mi eszméinket olvassuk. Bár csak a Kárpátoktól az Adriáig ez volna a magyar nép nélkülözhetetlen szellemi tápláléka, mely szíveket nevel! A mi kis csapatunk is viszi, terjeszti „A Szív”-et iskolákban, családokban, eddig hetenkint 250 példányt sikerült elhelyeznünk. Ez még csak

eszmél és utánam mondja a tökéletes bánat szavait, de közben újra erőt vesz rajta a képzelet csalfa játéka s kiáltja: „Ferkó, Ferkó: muszka, muszka”. Hangos, erőteljes imámra újra magába száll, sőt önmagától imára nyílnak ajkai, megrendítő hangon mondja: „Uram, Istenem, Te szeretsz, hogy ennyit szenvedek!” Az egész környezetet annyira meghatotta e váratlan szózat, hogy mindnek szeme könnybelábadt s a hős hősie szeretettel ajkán kiszívódott!

Felszállok a Duna-menti villamosra. Élénk eszmecserét folytat két kopott ruhájú munkás. „Tudja-e sógor, mondja az egyik, hol vannak a haramiák?” „Hát hol lennének máshol, mint a Bakonyban” — válaszolá a másik. „Téved, sógor, manapság sok haramia él szabadon itt a városban!” Ép egy mozi mellett halad el a körút elején villamosunk. „Nézze csak azokat a förtelmes, csalogató képeket ott, ott benn még ellopják a szegény magyartól azt is, amit csak az ördög tehet még, lelkünket!” Szín valót mondott e józan felfogású munkás, mert „A megszőkötött nő”, „Három feleség” stb. undokabbnál-undokabb cím is családi szentélyt megrabló, hitvesi szívet megölő merénylet, hát még e legförtelmebb házasságtörő rémregények látása nap-nap után. Jól mondotta egy ezredes: halálosabb sebeket ejtenek vitézeimen a városok erkölcstelen orfeumai, trágár rémregényeket előadó moziai, mint akár a gránát, srappell, ágyugolyó.

a kezdet; majd ha megismerik és megszeretik „A Szív” által magát a Szívet, melyből oly sok kegyelem árad, talán kétszer ennyi is kevés lesz.

Kifelé ható apostolkodási működésünkön kívül a szent Szív iránt tartozó hódolat adóját rójuk le akkor, midőn az említett gyűlésen kívül a hónapban még egyszer egybegyűlünk, kis ájtatosság végzésére. Elmondjuk a szent Szív litániáját, imádkozunk a békéért, megtartjuk a tagfelvételt, ha van megfelelő jelentkező, utána pedig a tagok közt esetleg felmerülő vallási kérdésekre felel, kételyeket oszlat el ft. elnökünk. Ilyenkor rövid, kedélyes beszélgetésnek is helyt adunk. Oly boldogító a tudat, hogy minden munkánk célja: a szent Szív tisztelete! A profán élet szívet elfásító törekvéseivel szemben oly jó megpihenni az Úr keblén. Bár egymásra találának a Jézus Szíve tisztelők s egyesült erővel igyekeznének megvalósítani azt, amiért az isteni Szív a földre jött. Bár a szeretet egyesítene minket az örök szeretet forrásánál, hogy Jézus Szívének jegyében „legyen egy akol és egy pásztor.”

VALLÁSOS ÉLET

„Szállást keres

a szent család.”

Az adventi szent idő ismét beköszöntött, kezdődik újból az egyházi év. Újra átéljük a szent család életét, osztozunk örömeinkben, bánatukban, kezdve a jászoltól a kálváriáig, a betlehemi örömeiktől az olajfák dicsőségeig. És midőn így az egyházi évben élünk, magában az Úr Jézusban élünk. Azért oly lelkesítő, oly nemesítő egyházunk ünnepköre. A rövidlátó csak külső szertartásokat vesz észre, ünnepi örömeiket tapasztal. Azonban azok hatása alatt sokszor csodás átalakulások történnek a lelkekben, a legszebb erények, a jóságos cselekedetek egész láncolata terem a szent család lábnyomában.

Egyik ily kedves jelenet a szent családnál az a jelenet, mikor szent József fáradtan, elcsigázottan megérkezik Betlehem városába a várandós szűz Anyával. Az egyház külön napot szentel neki december 18-án „Szűz Mária születésének várása” címén.

Késő estére száll az idő, a téli hűvös éjszakára mindenki födél alá siet. A szent

Innen-onnan.

A Kölnische Volkszeitung nem régiben közli a dicső Mackensen, szerbiai hadseregünk német fővezérének igen épületes és tanulságos levelét egyik jó barátjához. Szabadjon ebből a legszebb gyöngyszemet kihalásznom. „A katona szerencséje Isten kegyelme, tulajdon érdemem vajmi csekély! A csatamezőn fővezéri rangra szertenni és még édes anyámat bírni, ki ily időket megéli, e szerencse kiváló kenetelenségének tűnik nekem!”...

Ily szép mondást ez eszményi nagy férfi tollába csakis igaz, mély Istenfélelem, lovasias szerénység, bensőséges gyermeki kegyelet s hálás szeretet sugalmazhatott.

Mákszemnyi kétség nem férhet ahhoz, hogy ily élőhitű és Isten, szülője iránti szeretetből hön lángoló fővezér alatt a diadalmas győzelem el nem maradhat.

Ha egy hajót a sík tengeren biztos irányban haladni, vagy ügyesen a kikötőbe futni látunk, meg vagyunk győződve, hogy értelmes kormányzója van, aki azt a kitűzött cél felé irányítja, hasonlóképen hinnünk kell, hogy ezt a pompás világegyetemet végtelenül bölcs Lény kormányozza, habár ránk nézve láthatatlan is.

Alexandriai Theofil.

család sem akar Isten szabad ege alatt tanyázni, a város utcáin bolyongani. Szent József ott hagyja a szűz Anyát az utcán egyik ház lépcsőin. Ő maga pedig jó reménységgel eltelve, szállást keres rokonainál, jóismerőseinél. Hogy tárt karokkal fogadják, biztosra veszi.

Am micsoda keserű csalódásra ébred! Hiába kopog hiába kilincsel, a rokoni szívek elfordulnak tőle. „Tulajdonába jöve, de övéi sem fogadták be őt, (János 1, 11.) az Úr Jézust, a Messiást. Majd sorba járja a szállóhelyeket: azokban sincs szerencséje. „És nem vala helyök a szálláson.“ (Lukács 2, 7.)

Istenem! mit érzett akkor Szent József, mikor szűzi jegyeséről még annyira sem gondoskodhatott, hogy szorongatott helyzetben éji szállásra vigye. Istenem! mily fontos jelölés az, mikor az Isten Anyja az Úr alázatos szolgálóleánya gyanánt a késő esti órákban ott a városka utcáján egy ház tövébe telepedik le elfáradtan, elcsigázottan. Ő, a szép szeretet anyja nem talál szerető szívekre sehol! Istenem! micsoda fájó szívvel nézhetett születése elé az isteni magzat ott, a didergő szűz Anya szíve alatt, mikor ő miatta ily lenézésbe, ily megalázásba jutott a szentséges Szűz. Mely keresztény szív tudna érzéketlenül elhaladni e jelenet mellett? Ki nem sietne bőségesen kárpótolni e tiszteletlenségért a szent család annál nagyobb tisztelettel? Melyik keresztény család nem tartaná boldogságának, ha a szent családnak csak egyetlen éjjelre is szállást adhatna szerény hajlékában?!

Nos, ebből a kegyeletes érzületből fakadt egy nagy gyöngédségre valló szokás, hogy a szállást kereső szent család tiszteletére több család összeáll és bizonyos ajátosságot tart, valami jó cselekedetet végez.

Hogyan? A karácsony előtti kilenc napot felosztják egymás közt jó előre; megállapítják, milyen sorrendben fogják a szent család képét minden egyes családba egy-egy napra elvinni; milyen sorrendben fognak a szent családnak egyik estétől a másik estéig szállást adni. Aztán felírva a sorrendet, átadják egymásnak, hogy mindenki tudja, kitől kapja és másik este ő hova vigye a szent képet.

Jó, ha minden kilences csoportban akad egy szállástszerező, aki az egészet rendezi. Mindenki megszerzi magának a kis füzetkét, amely szerint a kilencedet végezze.* Ezenfelül van egy közös keretbe foglalt kép, ezt viszik majd sorjába a kilenc családhoz.

A szállástrendező december 15-én este (ha elkéstek a szervezkedéssel, később is kezdhetik) elviszi a szent képet annak a lakására, akinél első nap lesz a szent család elszállásolva. Lehetőleg úgy intézik, hogy az Úr anyala-harangszóra végezzék vagy kezdjék meg a házi ajátosságot.

Az egész család összegyűl, esetleg más ismerőst is meghívnak az ünnepélyes pillanatra, mikor a szent család átlépi a ház küszöbét.

Akkorra már a házi oltár kész, szép fehérrel leterítve, virággal, élő gyertyákkal vagy éppen lámpákkal díszítve.

Mikor a szent család képe a családba beköszönt, az oltárt körül térdepelik; a rendező átnyújtja a beköszöntő ima kíséretében a család fejének a szent képet, aki aztán elmondja az üdvözlő imát s utána a felajánló imát.

Az oltárra helyezett kép előtt a lámpa, a mécs éjjel-nappal fog égni, míg a képet onnan a másik családba el nem viszik.

Hogyan viselkedjenek a szent család előtt napközben? Nem kívánja a szent család, hogy egész nap előtte maradjanak, velük foglalkozzanak. Elég, ha többször megjelennek a szent kép, a házi oltár előtt pár percre, üdvözlők s áldásukat kérik. A fődolog az, hogy a szent családot vendégük-

nek tekintsék aznap; akár dolgoznak, akármi más cselekesznek, gondolnak, beszélnek a nap folyamán, a kedves vendégek öröme, tiszteletére cselekedjék.

No meg aztán, amennyire telik tölük, a szent család nevében vendégeljenek meg aznap valamely szegény családot, vagy legalább küldjenek egy szegény családba egy kis eleséget, vendégséget, akár csak szűz Máriának, sz. Józsefnek vagy éppen a kis Jézusnak küldenek.

Szép volna aztán, ha az, aki szállást ad hajlékában a szent családnak, aznapon szállást adna szívében az Úr Jézusnak a szent áldozással és természetesen szentmisét is hallgatna.

Este jóval harangszó előtt még egyszer összegyűlekeznek a család az esetleges vendégekkel az oltár körül, ott ismét egy kis ajátosságot végeznek, befejezésül elmondják az elbűcsűző imát és nagy tisztelettel átviszik a szent képet a következő családhoz.

Ime, ez az a kedves kis házi ajátosság, amelyet úgy a fővárosban, mikor azt elkezdtünk, mint Szatmáron is minden reménységen felül nagy számmal megtartottak a hívek. S mondhatom, nagy szociális hatást eredményez a családi életben s a szegény családok megbecsülésében. Gyönyörű példákkal szolgálhatnánk.

Sőt éppen a háborús zavarok miatt kétszeres buzgósággal kapnak rajta s felajánlják a messze idegenben harcoló vagy éppen fogságban sínlődő övéikért: vezesse őket a szent család jó helyre s mennél hamarabb vissza családi otthonukba. Minden keresztény család adjon tehát szállást a szent családnak e karácsonyi ünnepkörben.

TEMPLOMI REND

A Jézus-Szíve templomban.

Dec. 5. A hó első vasárnapja. Szentségimádás egész nap. Este 6 órakor az Ifjak Mária kongregációja ünnepélyes tagavatást tart.

Dec. 8. Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatásának ünnepe. Kötelező misehallgatás. Bőjt nincs; húst is szabad enni, a többszöri jóllakás is megvan engedve. A szent Szív- és jó haláltársulat tagjai teljes búcsút nyerhetnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

„A béke anyala“ karácsonyi színjáték négy felvonásban. Ára 50 fillér. Az előadás joga fenntartva. Tíz példány megvétele jogosít az előadásra. Megrendelhető „A Szív“ kiadóhivatalában. Ugyanott kapható az énekbetétek másolata is 5 K-ért.

A szerző, *Novák János* tiszt, a harctérről sebesülten hazatérve, a Kongregációi Otthon hadikórházában írta e gyönyörű szindarabot, melyben lelke benyomásai visszhangzanak. Ugyan ő remek műfordításban átültette a „Szállást keres a sz. Család“ megindító énekes drámai dialogot, melyet szintén kiad „A Szív“.

ÜZENETEK

Táncolhatunk-e adventben?

Tisztelt Szerkesztőség!

Még mielőtt „A Szív“ napvilágot látott volna, — Istennek legyen hála — őszintén és buzgón tiszteltem Jézus sz. Szívét. Mindamellett bevallom, hogy „A Szív“ olvasása által ajátosságom még csak fokozódott. Talán ennek tulajdoníthatom, hogy most olyan dolgok miatt is érzek lelki furdalást, amelyekre azelőtt nem is gondoltam. Barátnőim folyton megszólalnak, járják velük tánciskolába — még most, az adventi időben is. Tehetem-e nyugodt lelkiismerettel? Kérem a t. Szerkesztőséget szíves felvilágosításért.

Felelet. Röviden bár, de világosan megadjuk a választ.

A táncot sokféleképpen tekinthetjük: vehetjük azt önmagában, tekintettel lehetünk a tánc különféle neveire, latolgathatjuk a körülményeket is, amelyek közt előfordul.

Magát a táncot egyszerűen elítélni nem lehet. Dávid tudvalevőleg a frigyszekrény előtt táncolt. A spanyol templomokban is az egyházi hatóság engedélyével lejtenek táncot, pl. a sevillai székes-egyházban a Szeplőtelen Fogantatás nyolcada alatt, farsangkor, husvétkor és Úrnapi nyolcada alatt.

A tánc testmozdulatok sorozata, amelyet valaki vagy egyedül vagy mással (ugyanazon vagy más nembelivel) meghatározott szabályok szerint érzelmeinek kifejezésére végez. Lehet az önmagában közbűs; lehet olyan, hogy már természeténél fogva ingerelhet érzékiségre, mintegy túlzóanyagot szolgáltat a szenvedélynek s így közeli alkalmat nyújt a bűnre. Ilyen esetben a tánc határozottan tilos és vétkez.

Az egyébként nem rossz tánc vétkeessé fajulhat a kísérő körülmények folytán, Teszem a ruházat, a társalgás, a beszéd, az egész lejtési módor mind olyan lehet, hogy heves kísértéseket okoznak a táncolóknak, főleg azon esetben, amikor a más nembeliek őrizet és felügyelet nélkül, több órán át, a késő éjjelbe beletáncolnak és emellett az alkoholinak is hódolnak kisebb-nagyobb mértékben. Így történik, hogy soknak lehull homlokáról a lilomkoszorúja s eltáncolják a táncmulató helyen.

A sz. Atyák, az egyházirok és szónokok többnyire szem előtt tartják a táncmulatásokat úgy, amint leggyakrabban előfordulnak.

Adventben és nagybőjtben az Egyház 5-ik parancsa szerint tilos zajos házassági mulatságot rendezni; ugyanezen törvény értelmében és szellemében tehát tilos zajos táncmulatást is rendezni nyilvánosan és — kiváló hittudósok értelmezése szerint — magánházakban is. Hiszen ez a sz. idő a magabaszállásra van szánva, nem pedig a zenés-zajos, hajnalig hangos szórakozásra. „Keresztények sirjatok, mélyen szomorkodjatok,“ mondja ilyenkor az egyházi ének, nem pedig, hogy táncoljatok.

Tánciskolába lehet-e járni az ú. n. tiltott időben? Ha szigorúan ragaszkodom a törvény betűjéhez, — feltéve, hogy a tánc tisztességes és semmi bűnre vezető alkalmul sem kínálkozik — lehet a tánciskolát látogatni, amint korcsolyázni, tenniszezni is lehet; de ha fontolóra veszem az egyházas hangulatot, az egyházas szellemet, úgy gondolom, hogy komoly katolikus, ha könnyen teheti, ettől is távol tartja magát. Bőjtj időben bűnbánatot kell végezni, önmegtartózkodást gyakorolni, nem pedig táncolni.

Ezek szerint „A Szív“ buzgó olvasójának ezt tanácslom: Adventben nem ajánlom a tánciskolába járást, — főleg most, a világháború alatt, még kevésbé tartom megfelelőnek. Ha a szülői kényszerre (sajnos, hogy gyakran rákényszerítik a szülők gyermekeiket; viszont a misehallgatástól meg visszatartják őket!) engedve, elmegy, nem vétkezik. Mindenesetre pedig tartózkodnia kell mindattól, amit a lilom nem tud megtűrni.

Fontos kérelem. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, akiknek saját nevükre, címszalaggal küldjük lapunkat, ha nem kapják meg pontosan, reklámozza azt a postán. Mi pontosan már csütörtök este küldjük a lapot a bejelentett címre. Igen feltűnő az, hogy némely vidékről ismételtelen hetek múltán jelentik nekünk t. előfizetőink a lap elmaradását s mi sem kapjuk azt vissza. Nyomára akarunk jönni, hol van a baj. Szíves közreműködésüket kérjük.

Lapunk előfizetési ára helyben és vidéken 12 óra 3 korona. Egyes szám ára helyben 4 fillér, vidéken 5 fillér.

A kiadóhivatalban minden hétköznapon d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óra között hivatalos órák. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. II. em.

Kérjük előfizetőinket, hogy úgy címüket, mint esetleges címváltozásukat pontosan sziveskedjenek kiadóhivatalunkkal közölni, különben a posta sem, mi sem tehetünk róla, hogy elkalodlik a lap.

Hirdetéseket úgy cégektől, mint magánosoktól fölveszünk a kiadóhivatalban. A hirdetés ára szavankint 5 fillér, vastagon nyomtatott szavakért 10 fillér. Állandó vagy különleges hirdetéseknel külön megállapodást köthetünk.

Bárkinek bármily természetű kétélyére, nehezségére szívesen válaszolunk a kath. Egyház tanításának szellemében.

Szerkesztésért felelős:
HEDWIG STEFI.

Finom acélárúk.

Zsebkések, ollók, borotvák, asztali evőeszközök, manikűr készletek, kerti eszközök és korcsolyák nagy választékban kaphatók.

Dreher Ignác és Fia cég

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Alapították 1845.

Társat keres néhány ezer koronával lelkiismeretes katolikus vállalat. Tiszta nyereség évente 70—80%. Írásbelileg felvilágosít Ede I. Rákóczi-út 86. fidsz. 4.

* Kapható: Budapest, VIII., Mária-utca 25.